

özgür müslüman

www.ozgurvakfi.org

SAYI : 7

Aralık / 2018

- ÜÇ AYLIK İLMİ VE TASAVVUFİ DERGİ -

S 3 İSLAM ÂLEMİ
Hâfız Mustafa Uzgur Hocâefendi

**S 7 MÜRİDİN TARİKATTAN
YANLIŞ BEKLENTİLERİ**
Kâmil Uzgur Hocâefendi

“**BİZ
SENİ ÂLEMLERE
RAHMET
OLARAK
GÖNDERDİK**”
— Enbiya, 107 —

**S 11 ABDULKADİR GEYLÂNİ
ve KADIRILIK HIRKASI**
Doç. Dr. Hayri Kaplan

S 15 MEDRESELER
Dr. Arzu Nar Boy

S 32 BAĞIŞIKLIK SİSTEMİ
Dr. Mustafa Gürbüz

S 39 Altın Oran
Doç. Dr. Süleyman Murat Bağdatlı

“Dinlerini oyun ve
eğlence edinenleri ve
dünya hayatı kendilerini
aldatmış olanları bırak.
Kazandıkları sebebiyle hiçbir
nefsin felâkete duchar olmaması
için Kur'an ile öğüt ver...”

En'am Suresi, 70

ÖZGÜR
VAKFI

1993

ÖZGÜR
YARDIMLAŞMA
DOSTLUK VE EĞİTİM
VAKFI

YIL / SAYI

2018 / 7

YAYIN SAHİBİ

ÖZGÜR YARDIMLAŞMA
DOSTLUK VE EĞİTİM VAKFI

EDİTÖR

MUSTAFA UZGUR
Marmara Üniversitesi
(İlahiyat Fakültesi Tasavvuf YLÖ)

GRAFİK TASARIM

SEDAT KAYA
(Grafik Yönetmeni)

BASKI

UZAY MATBAA

www.ozgurvakfi.org

ADRES

Balıkyolu Mh. Balıkyolu Cd.
418. Sk. No:8 Esenyurt
İstanbul - TÜRKİYE

İLETİŞİM

Tel: +90.212 620 29 52
Faks: +90.212 699 27 15

BAĞIŞ

VAKIFBANK BAĞÇELİEVLER ŞUBESİ
IBAN NUMARASI

TR54 0001 5001 5800 7304 5325 60

Bu eserin her hakkı saklı olup tüm hakları ÖZGÜR VAKFI'na aittir. Gönderilen yazılarda editör ve yayın kurulu değişiklik yapabilir. Gönderilen yazılar iade edilmez. Yayınlanan yazılarda telif ücreti ödenmez. Kısmi de olsa alıntı yapılamaz, metinler aynen değiştirilerek elektronik, mekanik, fotokopi yada başka bir sistemle çoğaltılamaz, depolanamaz.

Copyright 2018 Özgür Vakfı Saklıdır

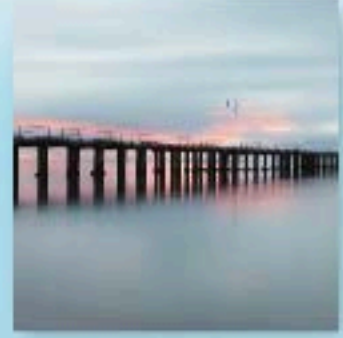
İSLAM ÂLEMİ
HÂFİZ MUSTAFA UZGUR
HOCAEFENDİ (k.s.)

3

**MÜRİD'İN TARİKATTAN
YANLIŞ BEKLENTİLERİ**
KÂMİL UZGUR
HOCAEFENDİ

7

**ABDULKADİR GEYLÂNİ
ve KADIRILIK HIRKASI**
DOÇ. DR. HAYRI KAPLAN

11

MEDRESELER
DR. ARZU NAR BOY

15

ÜSÂME Bin ZEYD
ABDURRAHMAN UZGUR

19

TASAVVUFTA SEYAHAT
FATMA UZGUR
HOCAHANIM

21

ESMÂ-İ HÜSNA
MUSTAFA UZGUR
EDITOR

47

MİLENYUM GENÇLİĞİ
ASIYE SINEM ALTUNDAL

25

Şiir
HAKK'IN SÂDİK YÂRI
MUSTAFA

48

**SEVDİĞİNİ NEFSİNE TERCİH
ETMEK**
Ebü Tâlib el-Mekkî
(Kötü'l-Kulüb)

29

**SENE-İ DEVİR ve
HÂFİZLİK İCAZET
PROGRAMI**

49

BAĞIŞIKLIK SİSTEMİ
DR. MUSTAFA GURBUZ

32

ALTIN ORAN
DOÇ DR. SÜLEYMAN MURAT
BAĞDATLI

39

 [ozgurvakfi/facebook.com](https://www.facebook.com/ozgurvakfi/)

 [ozgurvakfi/instagram.com](https://www.instagram.com/ozgurvakfi/)

 [ozgurvakfi/youtube.com](https://www.youtube.com/ozgurvakfi/)

EDITÖRDEN

Değerli okurlarımız...
Özgür Yardımlaşma Dostluk ve Eğitim Vakfı tarafından
yayımlanan ilmi ve Tasavvufi dergimizin 7. Sayısını çıkarabilmenin
mutluluğu içerisindeyiz.

Bu süreç içerisinde sizlerle yapmış olduğumuz istişareler sonucunda dergimiz,
kademeli olarak belirli aşamalardan geçmiş,
eksikleri ve hataları giderilmeye çalışılarak şuan ki hale gelmiştir.

İlerleyen sayılarımızda sizlerin de katkılarıyla eksik gördüğünüz noktalar
tamamlanarak hem grafik hem de içerik hususunda daha ilmi daha doygun ve
yeterli bir hale geleceğine inancımız kesindir.

Değınmemız gereken bir diğer husus ise;
dergimizin ismi olan “Özgür Müslüman” İbaresidir.
Özgür Müslüman dendiğinde aklımıza Müslümanın özgürü yahut tutsağı olur mu?
sorusu gelebilir.

Arapçada “abd” yani kul olmak tabiri Türkçeye tam olarak çevrildiğinde
köle manasına gelmektedir. Kölelik, gücü olan bir sahıbe her açıdan tabî olma zorunluluğudur.
Sonsuz kudret ve güç sahibi olan Allah (cc) ise bizim tek sahibimizdir.
Bizleri ise her açıdan kendisine tabi olan kulları olarak görmek ister. Ancak insanoğlu ne yazıktır ki;
Nefsinin peşinde Allah'tan başka her şeye Mala, Şöhrete, Paraya, Güce, İhtirasa kul olma
eğilimde yaşantısını geçirir. Ancak çok az sayıda insan gerçek kudret sahibinin himayesi altında
kul olma bilincine erişir.

Eskiden Arap ailelerinde en soylu ailelerin köleleri, kendinden daha aşağıda olan
ailelerin hür bireylerinden dahi daha dokunulmazlığı fazla olardı. Hür kişiler dahi,
sahibinden dolayı o köleye dokunamaz ve söz söyleyemezdi.

Bu yüzden çok değerli bir hocamın dediği gibi;
**“İnsan sadece yegâne güç sahibi Allah'a (cc) köle olursa,
tüm âleme efendi olmuş demektir.”**

Allah (cc) bizleri, tek kudret ve güç sahibi olan kendisine,
hakiki manada kul olabilme bilincini nasip eylesin.
Rabbimizin kulu olarak, tüm âlemde özgürlüğünün farkına varmış
Özgür Müslüman'larından eylesin.

Selam ve Dua ile...

MUSTAFA UZGUR

İslam Âlemi

Şimdi Halimize Ağlamak Zamanı. Uyanmak, Silkinmek Zamanı...

Zaman döne döne devrini tamamlamak üzere... Âhir zaman Peygam ber'i (sav) göçeli onbeş asır oldu. İyiler birer birer çekip gittiler aramızdan... Kötüler cirit atıyorlar ortalıkta... Kalplerimiz hırs için sandık; karınlarımız haram için küp olmuş... Amellerin en sevimlisi olan ihlas gönüllerimizden sıyrıldı gitti... Gönüllerimizin üzerine kat kat gaflet perdeleriyle örtülmüş. Göz pınarlarımız kurumuş... Ağlanacak haldeyiz ama ağlayacak göz yok bizde...

Hasan-ı Basrî (ra)'nin dediği gibi *“Evlerimizi genişletiyor, kabirlerimizi daraltıyoruz.”* Kalplerimiz, ruhlarımız karmakarışık. Toz duman içimiz... Durulması kelime-i tevhide sarılmamıza bağlı...

Şimdi halimize ağlamak zamanı. Uyanmak, silkinmek zamanı...

Üzerimizden namazlar geçiyor. Minareler ağlıyor... Üzerimizden ezanlar okunuyor, hiç umursamıyoruz... Camiler mahzun... Kur'an-ı Mübin okunmak, anlaşılmak, yaşanmak istiyor ama mü'minler gafil. Kalp aynaları is tutmuş is. Bize hükmediyor emmâre nefis.

Bazımız namaz kılar ama isteksiz, neşesiz, heycansız, huşusuz, kupkuru... Namazı yansıtmayız hayatımıza... Allah (cc) için cihadı, O'nun rızası için gayreti, çalışmayı bir tarafa bırakmışız... Çocuklarımız büyüyor, onlara İslamî terbiye vermiyoruz...

Günlar, geceler, haftalar, aylar ve yıllar geçiyor halimize ağlayıp Rabbimize yönelemiyoruz.

Nereye gidiyoruz?

Ne düşünüyoruz?

Hangi amelimize güveniyoruz?

Hangi gözyaşına, hangi namaza, hangi oruca, hangi güzel ahlaka?

Dikkat edelim hüsrana uğramak üzereyiz... Mallarımız, evlatlarımız bizi Allah'tan uzaklaştırdı... Artık Allah'ın ismini duyunca ürpermiyoruz.

Dünya eğleniyor. Dünya oyalanıyor. Acıyor melekler, kendi kendimizi kandırışımıza, rahatımıza, gafletimize, halimize... Şeytanlar, kıs kıs gülüyor. Çünkü dünya; çoluk çocuk, genç ihtiyar demeden, oturup dinlenmeden ve durup düşünmeden eğleniyor. Ama sonu zehir. Ama sonunda heba olan bir ömür. Eli boş günahkâr kullar. Ma'lûl, mahzûn, endişeli ve bunalımlı.

Dünya hayatının süsleri, zevkleri, yemekleri insanoğlunu cezbediyor. Zevk u sefâsı, telaşesi zihinlerden, gönüllerden ahireti, Allah korkusunu silip atıyor. Cennet arzusu, cehennemden dehşetinden habersiz... Ebediyet yurdu sanki burası. Dört elle sarılmışız... Her gün aramızdan ayrılanlara, ölüm şerbetini içenlere dönüp bakamıyoruz... Hayatımızda Kur'an'a yer bırakmadık... Allah'ın emir ve yasaklarını unuttuk...

Ezanlarla yapılan ilahi çağrı sanki başkasına... Ölecek olan sanki başkası... Bu ne gaflet ya Rabbi! Bu ne uyku... Derin mi derin... Her halimizi gören, bize şah damarından daha yakın Rabbimize nasıl hesap vereceğiz? Dünyadaki gayretimiz yemek, içmek, giyinmek, evlenmek, güzel ve rahat evlerde oturmak, mal-mülk ve servet toplamaktan ibaret olmasın...

Güntümüz dünyasında yürürlükte olan paracı sistem, insanları tüketime, refaha, yemeye-içmeye, eğlenmeye sevk etmektedir. Maalesef Müslümanlar da bu çarka kendilerini kaptırmışlardır. Artık Müslümanlar da bencilleşti. Kendilerinden başkalarını düşünemez oldular. Kat, yat sevdasına kapıldılar. Paranın esiri, kulu ve kölesi oldular.

Bu yüzden de Müslümanlar hiç bir asırda benzeri görülmeyen, zulüm, işkence, eza ve cefâyâ maruz kaldılar. Dünyanın her yanında yüz binlerce Müslüman bütün insanların, güya insan haklarını savunduğunu söyleyenlerin ve hepsinden en acısı Müslümanların gözü önünde her türlü hakarete, işkenceye, katliama maruz kalmaktadır.

Müslümanlarsa, sıcak evlerinde, televizyon karşısında kuruldukları rahat koltuklarında filmlerini seyretmekte... Silkinelim, uyanalım. Bu gaflet, bu uyku hayra âlâmet değil.

Hani Allah'ı seviyorduk! Resulullah'a müşâk-dık! Nerede dinî heyecanımız? Nasıl da kurudu gözpınarlarımız. Kaskatı oldu kalplerimiz. Nerede ağlayanlarımız? Nerede canını, malını her şeyini Allah yolunda feda edenlerimiz?

İnsanların maddeye karşı besledikleri hırsın çok az bir kısmı ahirete yönelseydi dünyanın çehresi değişirdi. Zulüm olmazdı. Haksızlık, sömürü, çirkeflik olmazdı. Maalesef hemen herkeste gelecek kaygısı, rızık endişesi kahredici boyutlara varmış. Kendi elleriyle mutsuz, bunalımlı, yaşanılmaz bir hayatın hazırlayıcıları olmuşlar...

Sahip olamadıkları mallar, bekledikleri fakat kaçırdıkları mevki ve makamlar beyinlerinde, gönüllerinde, konuşmalarında, rüyalarında... **Kısaca hayat:** Madde ve para. Bu yöneliş, bu gidiş maddeyi (parayı) putlaştırmaya varmıyor mu? Ve insanlar farkında olmadan tapınıyorlar, aşağılık fani maddeye. İnsanlar madde sarhoşluğunda. Allah ve ahiret unutulmuş... Öylesine sarhoş olunca ne uyarıcı dinlemekte, ne sınır tanımakta ne de kanun.

Dünyamız kara bulutlara bezendi. Her gün binlerce, milyonlarca vahşete tanık oluyoruz. İnsanlık, kendisini kaybetti. Huzursuzluk ve anarşi had safhada. Hapishaneler dolmuş taşıyor. Yuvalar yıkılıyor. İtimad kayboldu. İhtikâr arttı. İnsanlar isyanlarda. İtaat kayboldu. Saygı, sevgi, hürmet, bereket aramızdan uçup gitti. *Neden?* Çünkü Kur'an'dan uzaklaştık. Gençliği ibadet ve taatten uzak tuttuk.

Radyo ve televizyonda yayınlanan bir maça gösterin ilgi, ezana gösterilmiyor. Üzerimizden ezanlar okunuyor. Günde beş vakit Rabbimiz bizi huzuruna çağırıyor. Kur'an ile gıdalanmaya, huzura, saadete, kardeşliğe, sevgiye, birliğe, beraberliğe çağırıyor. Bizlerse hâlâ kahvehane köşelerinde pinekliyoruz. Bizlerse nefsimize uymağa, tembelliğe devam ediyoruz. Hâlbuki ölüm var. Dünya fani, aldatıcı ve bütün lezzetleri geçici.

**“Onlar tevbe ederler, ibadet ederler, hamded-
erler, seyahat ederler, rükûya varırlar, secdeye
kapanırlar, iyilik emrini verir, kötülüğü yasak-
larlar. Hadlerini bilirler. Bunun için mü’min-
leri müjdele...”** (Tevbe Suresi: 112)

Acaba bu vasıflar var mı bizlerde? Yoksa biz...
desinler, görsünler için mi yapıyoruz. Baş olma
sevdasıyla mı? İçimizde buğz, tamah, cimrilik
sebebiyle mi? Zenginlere, makam sahiplerine
yönelmek, fakirleri düşük görmek... Övünmek,
kibirlenmek, gönlü katılık, gaflet, kana kana
uyumak, nefsi doyuncaya dek yemek...

Dünya rağbeti. Ahireti bırakıp tamamen
dünyaya çalışmak... Günahlarımıza sevap süsü
vermek. Giden gençliğe, ilerleyen yaşa rağmen
hâlâ tevbe etmemiş olmak, tek bir damla gözyaşı
dökmemiş olmak...

İşte bizim çabamız. Yaptıklarımız bunlar...
Halimiz ne olacak? Allah dostlarına itiraz
ediyoruz. Allah’ı, ahiret gününü unuttuk.
Silkinelim. Uyanalım. Yarın çok geç olabilir.
Ecel kapıda.

**“Kim benim zikrimden yüz çevirirse ona dar
bir geçim vardır. Ve onu, kıyamet günü kör
olarak haşrederiz.”** (Tâhâ:124) Artık o zaman
Kur’an’dan yüz çeviren şöyle der: **“Rabbim!
Dünyada gören bir kimse olduğum hâlde, niçin
beni kör olarak haşrettin?”** (125) Allahü Teâlâ
şöyle cevap verir: **“Evet, öyle. Âyetlerimiz sana
geldi de sen onları unuttun. Aynı şekilde bugün
de sen unutuluyorsun”** der. (126)

İçinde bulunduğumuz geçim sıkıntısının
sebebini anladınız mı? Kazancımız artıyor lakin
bir türlü geçim sıkıntısından kurtulamıyoruz.
Ailemizde huzur, kazancımızda bereket kalmadı.
Neden acaba?

Çünkü zikrullahtan uzak kaldık. Kur’an’ı rafa
kaldırdık. Nefsimize, hevâmıza uyduk; içkiye,
şaraba sarıldık, kahvehaneleri mekân edindik, her
köşe başına meyhaneler diktik... Camileri
boşaltıp stadyumları, diskoları doldurduk. Sapık
bir şarkıcıyı ihyâ etmek için seferber olduk...
Faize dadandık. Gybeti çoğalttık. Sohbeti,

muhabbeti öldürdük. Saygıyı kaldırdık
aramızdan... Fasıklara itibar gösterdik, inanan-
ları horladık. Hülâsa hakkı, hakikatı, Kur’an’ı
kaldırdık. Madden ve mânen basiretlerimiz körel-
di. *Perişanız... Ağlanacak haldeyiz... Sefalet
içindeyiz... Yalnızız... Rabbimizden uzağız...*
Geliniz! Yeniden Kur’an’a dönelim. Başka da
çaremiz yok...

Allah(cc) bize Muhammed Mustafa (sav) gibi
bir peygamber nasip etmiş. Bizleri O’na ümmet
eylemiştir. *Ya Rabbi! kendine hakiki kul, Habibin
Muhammed Mustafa (sav) ’na gerçek ümmet eyle.
Bizleri bu yolda daim eyle, bizleri bu yola layık
eyle Ya Rabb! Senin rızan için, senin korkundan,
haşyetinden gözyaşı döken kullarının zümresine
bizleri de ilhak eyle Ya Rabbi! Günahlarımızı
affeyle, günahlarımızı mahfeyle, günahlarımızı
setreyle! Biz günahkâriz, asiyiz, mücrimiz,
isyankâriz fakat Sen Rabb’sin, Sen Allah’sın,
Senin rahmetin geniş, merhametin geniş, affın ve
mağfiretin geniştir. Sen: “kulum tövbe etti mi,
günahlarına ağladı mı, günahlarına istiğfar etti
mi Benim rahmetim coşa gelir onu bağışlarım”
buyuruyorsun.*

*Ya Rabb bizleri de o kullarından eyle. Tövbe-
lerimizi kabul eyle. Günahlarımızı setreyle.
Günahlarımızı yok eyle. Ana babalarımıza
rahmet eyle. Cümle ölmüşlerimize rahmet eyle.
Kalanlarımıza sıhhat afiyetler ihsan eyle. Bizlere
ve neslimize güzel ahlak nasip eyle. İslami
cemaatleri sohbetleri daim eyle. Alem-i İslam’a
yardım eyle.*

*Ya Rabb bu ülkeye, bu cennet vatanımıza, bu
milletimize güzel, sevdiğin bir kul, bir sahip
gönder. İslami bir sahip gönder. İslam sahipsiz,
din sahipsiz, Kur’an sahipsiz, Müslümanlar
sahipsiz.. Bir sahip gönder Ya Rabb!*

*Allah’ım ülkemizi, milletimizi, memleketimizi
koru. Din-i İslam-ı Mübini Sen muhafaza eyle Ya
Rabb. Hz. Kur’an-ın hürmetine, tevhidin hürme-
tine Senin için yanan aşıkların hürmetine,
sadıkların, salihlerin hürmetine ülkemize, mille-
timize, memleketimize ve Alem-i İslam’a yardım
eyle Ya Rabbi.*

KAYNAK: *Hakk’a Giden Yolda Yürüme-1 s.233-240*

Yâ Rabbi!
bizlere İslâmi
bir sahip gönder...

EŞŞEYH ESSEYYİD HACI HÂFİZ
MUSTAFA UZGUR (ÖZGÜR)
HOCAEFENDİ (k.s.)

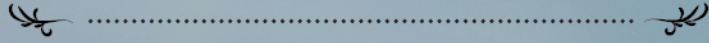

Mürîdin **Tarîkat**'tan Yanlış Beklentileri

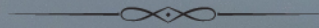

Kâmil UZGUR Hocaefendi

Değerli Kardeşlerim... Kıymetli Müslümanlar...

Tarikat ve Tasavvuf, İnsanın kötü huylarından kurtularak güzel ahlak sahibi olabilmesi için başvurduğu bir sistemdir. Fakat ne hikmettir hepimiz Müslüman olarak Tarikat ve Tasavvuf denildiğinde nefsimize bir şeyler katalabilmek için başvurduğumuz, tek yönlü olarak faydalanmak istediğimiz bir sistem olarak görürüz.

Yani hep Tarikat sisteminin bizlere hizmet etmesini, maddi ve manevi olarak destek vermesini istiyoruz. Peki, *sen bu Tarikata, Tasavvuf yoluna ne veriyorsun?* diye kendi kendimize sorduğumuzda orada pek bir fedakarlık pek bir özveri gösteremiyoruz maalesef. Böyle tek yönlü tarikattan ve tasavvuf yolundan beklentilerimiz bizi çoğu zaman yanılgılara götürmüştür. İşte insanoğlu yapısı ve fitratı gereği mensup olduğu tarikatında ki herşey bana hizmet etsin, bana yardım etsin istiyor.

Bizler Tasavvuf ve Tarikatın hizmet alanını da karıştırmışız maalesef. Nasıl bir sistem olduğunu, neye hizmet ettiğini de anlamış değiliz.

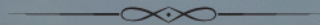
Zannediyoruz ki bir Tasavvuf yoluna girdiğimiz zaman bize dünyalık ne ihtiyacımız varsa onu verecek, onu kazandıracak. O niyetle Tarikata intisab ediyoruz. Dünyalık neye ihtiyacımız var ise onu vermesini istiyoruz. Oysaki Tasavvuf ve Tarikat dediğimiz şey güzel ahlakı tamamlayıcı bir sistemdir. Güzel ahlak temin edilecek bir sistemdir güzel huyların talep edileceği bir sistemdir. Ancak bu da tek yönlü değildir. Yani *ben dergaha geliyorum, oturuyorum. Benim bu her oturuşum, her gelip gidişimden sonra güzel ahlak sahibi olayım. Allah bana güzel ahlak nasip etsin* diyerek böyle bir beklenti içerisine giriyoruz. Sadece bu düşünce de yeterli değildir.

Peki, nasıl bir şekilde olması gerekiyor?

Şu şekilde olması lazım. Tarikattan bir şey istiyorsan karşılığını vermesini de bileceksin! Ondan bekliyorsun ya vazgeçmesini de bileceksin! Eğer ki bunlar karşılıklı olursa sen bir şeylerden vazgeçtikçe Tasavvuf sana bir şeyler verecektir. Unutmayın! Biz bir şeylerden vazgeçersek Tasavvuf bize katkıda bulunacaktır. Bu vazgeçtiğimiz şeylerin yerini Tasavvuf dolduracaktır.

Eğer ki mensubu olduğumuz Tasavvuf ve Tarikat yolu bunları bize vermiyorsa Biz ona alan açmıyoruz demektir. Bunu da anlayamadığımız için ilk olarak Tarikatı suçluyoruz. Tarikatla ilgili bütün sistemleri suçluyoruz. *“Ne zamandır gidiyorum ancak istediğimi alamadım beklediğimi bulamadım”* diyoruz. Ne bekliyorsun dediğin zaman ise koskoca bir boşluk var. Mürit ne beklediğini, ne almak istediğini de bilmiyor bunlardan haberi dahi yok.

O yüzden değerli gençler! Günümüzde Tarikat dediğimiz zaman birçok alanda olduğu gibi yanlış algılarımız var ve yanlışlarımız noktalar bulunuyor. Doğru anlamak ve doğru anlatmak zorundayız. Doğru belki de yeterince anlatılmadığı için, Tarikatlılardan sorumlu zatların yeterince doğruyu anlatmadığı için ya da anlatamadıkları için tasavvuf hakkında toplumumuzda çok farklı yanlışlar çok farklı anlayışlar var. Ve hala devam ediyor. Bunun mücadelesini vermek zorundayız.

Ben dostlarıma ve arkadaşlarıma diyorum ki: “*Biz zorlu bir mücadeleye talip olduk*”. **Nedir o mücadele?** Tarikatın hakikatini ve doğrusunu anlatmaya çalışmak için bizi emanetçi kaldılar. Hakikatin kapısında dur diye bekçi kaldılar. Demin de arz ettiğimiz gibi bir şeyin, bir işin hakikatini, doğrusunu yapmaya çalışmaktan daha zor bir şey yoktur.

İnsanlara bu yoldan ne istiyorsun dediğimiz zaman? Cevap olarak Mürid her şeyi istiyor: İş, Eş, Para, Saltanat, Makam, Mevki, Rütbe vb. ama Tarikat içinde ama Tarikatın dışında bulunduğu her alanda bu saydıklarımızı ona kazandırmasını bekliyor. Ancak bilmemiz gerekiyor ki; Bu yolda bu sayılan hasletler varsa bile arkamızda bırakmamız gerekiyor. Ancak dikkat edelim bu hasletleri elimizden çıkarmamız gerekiyor demiyoruz. Gönlümüzden çıkaracağız. Gönlümüzde ki para, mevki, şan, şöhret hırsını atacağız. Biz bunu yapabilirsek Allah hem bu dünyada hem de ahirette bu nimetlerin hepsini zaten bizlere verecektir.

Bu yanlış anlayışın içerisine her şeyi katabiliriz. Örnek vermek gerekirse Rabita diyoruz ancak bir Talibe, Salike yada kendimize soralım. *Rabita kelimesinden o sözden ne anlıyorsun diye?* Herkesin kendine göre bir rabita anlayışı var. Ancak rabitanın hakikatinden çok uzak bir anlayış. Rabita deyince mürit memleketi gezip - dolaşip seyran etmek istiyor. Bir Müritte öyle bir rabita anlayışı olmaması gerekir. *Gözümü bir kapatayım da şöyle bir dolanayım fırlanayım geleyim ya da istediğimi göreyim. Sonra da gözümü açtığımda diyeyim ki rabitamda, zuhuratımda şunlar şunlar oldu* demek istiyor.

Sen öyle bir kul ol ki, Allah ile aradaki irtibatı öyle kur ki Allah ile aradaki rabitanı tam olsun. Sen Rasulullah'a Salat ve selam getirdiğinde, O'nun sünnet-i seniyyesine yerine getirdiğinde, Rasulullah'ın ahlakı ile ahlaklanmayı çalıştığında zaten Rasulullah ile rabitanı kurmuşsun demektir. Sen müridinin vasiyetini, müridinin emrini, O'nun yolunu, izini, sözlerini kabul edersen, başına taç edersen sen onun yolunda neye mal olursa olsun gitmeye çalışıyorsan; sen müridin ile rabitanı kurmuşsun demektir.

İşte rabitanın hakikati özü de budur. Sende bu samimiyet bu ihlas olmazsa nasıl, neyle rabita kuracaksın ki... Sen de her türlü nifak, yalan, ikiyüzlülük, haset, kin ve münafıklık var ise nasıl rabita kuracaksın? *İşte değerli kardeşlerim.* Tek yönlü Tasavvuf ve Tarikatlar beklentilerimiz bize hep böyle aldatmıştır yanıltmıştır.

Başka bir örnek; mesela *Himmet* diyoruz, himmet bekliyoruz ancak Himmet dediğimizde her birimizin algısı çok farklı. Genelde kişi kendisine bir şey katsın diye, beladan musibetten kurtulmak için, işleri rast gitsin diye yani hep dünyalık yolunda himmet diyor. Ancak bir gün cehennem azabı aklına gelip de benim halim ne olacak diye himmet diyen, imdat diyen yok!

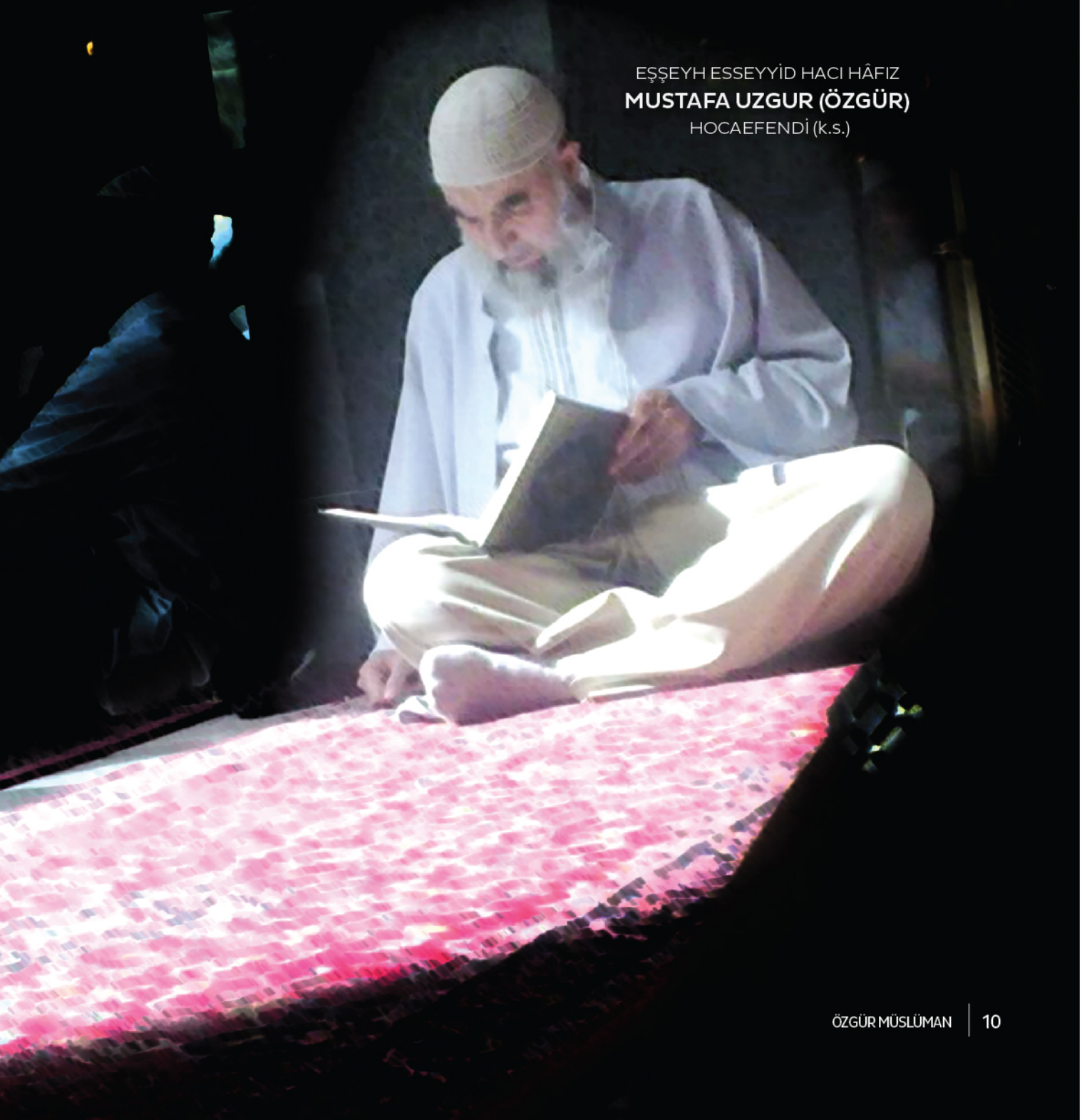
Bu beklentiler karşılanmadığı zaman çok daha tehlikeli bir duruma geliyor bizler için. Mürid, hakikat kapısında talep ediyor, hakikati istiyor ancak hakikaten çok uzak yaşıyor ve hakikati söyleyenden de rahatsız olup kaçıyor. Bir de niye bu hakikati söylüyorsun diye onu suçluyor. Sen kalbinin kilidini aç, bu yolun ne olduğunu, neyin talebinde olduğunu gerçek manada bil. Daha sonra yollara düş. Biiznillah Allah seni bu yolda nasıl götürüyormuş seyret.

Rabbim bizleri bu yolda hakikati talep eden, hakikat yolunda hizmet eden ve ulaşmaya çalıştığı doğruya güzelliğe ulaşmayı başaran kullarında eylesin. Bizleri nefsin her türlü vesvesesinden, kibirden, riyasından korusun.

Namazlardan zevk alamamamızın sebebi de Cenâb'ı Hakk'la **dost** olamayışımızdır. **Rasulullah'ı can-ı gönülden** sevemeyişimizdir.

EŞŞEYH ESSEYYİD HACI HÂFİZ
MUSTAFA UZGUR (ÖZGÜR)
HOCAEFENDİ (k.s.)

Muhyiddîn-i İbnü'l Arabî'nin Muhyiddîn-i Abdulkâdir Geylânî Hakkındaki Görüşleri ve Kâdirî Hırkası

“Doç. Dr. Hayri Kaplan hocamızın kaleminden; Muhyiddîn-i Abdulkâdir Geylânî (k.s) Hz. ile Muhyiddîn-i İbnü'l Arabî Hz. (Şeyhü'l-Ekber) arasında var olduğu rivâyet edilen ‘Doğum ve Hırka’ hadiseleri.”

Hüseyn Vassâf (ö. 1929) Sefîne-i Evliyâ-i Ebrâr adlı eserinde Şeyh-i Ekber Muhyiddîn İbnü'l-Arabî'nin (ö. 638/1240) Fütühât'ta şöyle naklettiğini belirtir:

İbnü'l-Arabî'nin pederi, bir erkek evladı olmamasından dolayı pek üzgündü. Endülüs'ten ilham ile Bağdat'a gelmiş ve Hazreti Abdülkadir efendimize gelerek kendisine bir evlat ihsan buyurmasını Cenâb-ı Hakk'dan temenni etmesi ricasında bulunmuştur. Hazreti Gavs bir teveccüh buyurarak *“Levh'a nazar ettim, kısmetinde evlat görünüyor”* demesiyle pederi melül olmuş ve ağlamıştır. Her halükârda temennide bulunmasını istihâm edince Hazreti Abdülkadir, Şeyh-i Ekber'in pederini kendisine yaklaştırmakla sırt sırta vererek oturmuşlar, *“Bizim sulbümüzden gelecek bir evladı Cenâb-ı Allah size bahşeylemiştir, Allah'ın izniyle bir evlâdın olacaktır.”* diye pederine müjde vermiştir.¹

Vassâf bu bilgiyi *Fütühât*'tan alıntılanmış görünse de *el-Fütühâtü'l-Mekkiyye*'nin ne baskı ne de el yazma nüshalarında böyle bir bilgiye rastlayamadık. Belki İbnü'l-Arabî'nin *el-Fütühâtü'l-Medeniyye* adlı eserini kastetmiş olabilir düşüncesiyle o eseri de gözden geçirmemize rağmen böyle bir bilgiyle karşılaşmadık. İbnü'l-Arabî'nin erişebildiğimiz el yazma ve baskı tüm eserlerine müracaat etsek de, zaten hakkında pek kayda değer bilgi bulunmayan pederinin Endülüs'ten Bağdat'a geldiğine ve geri döndüğüne dair bir kayda da ulaşamadık. Bununla beraber özellikle Anadolu tasavvuf kültüründe bu anlatının yaygın bir kanaat olarak dilden dile aktarıldığı anlaşılacaktır.

Vassâf bu anlatının hemen peşinden İsmail Hakkı Bursevî'nin (ö.1137/1725) *Kitâbü'l-Hitâb*'ından bir nakilde bulunur:

"*Cenâb-ı Abdülkâdir'e Cennet'ten ihrâc, ihsân ve ilbâs olunan hırkayı, zaman-ı intikallerinde müridlerine vasiyet edip, 'Mağrib'den azîzü'l-vücûd bir zât zuhur edecektir. Bu hırkayı ona teslim ediniz.'* diye emir buyurmuşlardır. *Şu emirleri üzerine müridleri, Mağrib'den zuhur edip, şöhet-i fazılâneleri cihâna şâyî olan Hz. Şeyh-i Ekber'in, Cenâb-ı Abdülkâdir'in buyurduğu zât olacağını tayîn ile hırkayı Hz. Şeyh-i Ekber'e teslim eylemeleriyle, Hz. Şeyh-i Ekber, 'Bu hırkada cennet kokusu vardır.'* diye almış, kabul etmiş, o da intikalinde oğlu Sadreddîn-i Konevî hazretlerine ihdâ eylemiştir. *Tafsîli âfide gelecektir.*"²

Vassâf bu bilginin detaylarının ileride geleceğini söylese de eserinin ilerleyen sayfalarında ve ciltlerinde böyle bir tafsilata rastlayamadık. Esasen Bursevî'nin anlatsında da birtakım farklılıklar mevcuttur. Bursevî adı geçen eserinde şöyle der:

"*Hazreti Sadreddîn-i Konevî'nin kitaphânesinde bir hırka-i şerîfe dahi vardır ki elvândan birkaç kattır ve nigendeli dervişler murakkâ (dervişlerin kaba dikişli yamalı hırkası) gibi dikilmiştir. Mülûk-i Osmanîyye'den Sultan Murad-ı Râbi' Bağdad seferine giderken ziyaret ettikde hırka-i mezbûrenin teberrüken yakasın kat'edip yanına almış ve hazinesine koymuştur. Ve ol hırka meşhur olduğu üzere cennetten*

ihrac olunup Bağdad'da Şeyh Abdülkadir el-Ceylânî'ye ilbas olunmuş idi. Abdülkadir dahi intikaline karîb müridlerine vasiyyet edip 'Benden sonra Mağrib'den bir azîzü'l-vücûd kimse zuhur ettikde bu hırkayı ona teslim idesiz' dedi. Sonra Şeyh-i Ekber zuhur ettikde hırkayı ona teslim ettiler. Şeyh dahi vakti geldik de oğlu Hazreti Sadreddîn-i Konevî'ye def' (teslim edip) edip Sadreddîn dahi onu kitaphanesine vedâ kıldı. İle'l-ân orada mahfuzdur, ziyaret ve temessuh olunur."³

Doğrusu tarihi kaynaklarda bu bilgileri de teyit edecek malumat bulamıyoruz. Bununla birlikte İbnü'l-Arabî'nin ve onun vasıtasıyla Sadreddîn el-Konevî'nin Kadirilik hırkası giydiklerine dair kendi ifadeleri mevcuttur. Her ikisinin dilinden günümüze ulaşan Kadirilik hırka silsilelerini el yazma nüshalardan (örnek olarak sadece dört nüshadan) görseller halinde sunuyor, metinlere ve metinlerde yer alan şahıs isimlerindeki farklılıklara dair değerlendirmeleri bir sonraki yazımıza bırakıyoruz.

DİPNOT

- 1 Hüseyin Vassâf, *Sefîne-i Evliyâ-i Ebrâr, Süleymaniye/Yazma Bağışlar Ktp., nr. 2305, vr. 48-49.*
- 2 Hüseyin Vassâf, *Sefîne-i Evliyâ-i Ebrâr, Süleymaniye/Yazma Bağışlar Ktp., nr. 2305, vr. 49.*
- 3 İsmail Hakkı Bursevî, *Kitâbü'l-Hitâb, Matbaa-i Mustafa, İstanbul 1292/1875, s. 292.*

سلم الله الرحمن الرحيم وصلى الله على سيدنا محمد وآله وصحبه وسلم
 وسلم سلمنا كثيرا نسبة فرقة شيخنا رضي الله عنه؛ لظرف المصلحة في السبع الايام العالم الا
 ارايح الحق العبداني وارثا لا لنبأ والمسلمين قدوة الكبار المحققين محمد بن علي
 بابراهيم صدر الدين ابو المعالي محمد بن محمد بن يوسف بن علي بن محمد بن
 الصديق مع الذين انعم الله عليهم من النبيين والصديقين والشهداء والصالحين لبست
 فرقة القنوق من بري شيخنا واما في الايام الاكمل العالم ارايح الا فضل امام الحق
 العالمين وقدوة العلماء الرايين ابى عبد الله محمد بن علي بن محمد بن العزى الطائفي الحقا
 الا لاني رضي الله عنه وارضاه به ومنه وموليسها من الشيخ ابى محمد يوسف بن يحيى بن الحسن
 العباسي الهاشمي القضا ولقبها القضا رضي الله عنهما في الشيخ ابى محمد عبد القادر
 ابى صالح بن عبد الله الجليلي ولقبها عبد القادر رضي الله عنه من الشيخ ابى سيد
 المبارك بن علي الخرمي وتجب ايضا الشيخ جاد الرباس ولقبها الخرمي رضي الله
 عنهما في الشيخ ابى الحسن بن محمد بن يوسف القزويني الكاوي ولقبها الكاوي
 رضي الله عنه من الشيخ ابى الفرج الطوسى رضي الله عنه ولقبها الطوسى من
 الشيخ ابى الفضل عبد الواحد بن عبد العزيز النجفي ولقبها رضي الله عنه من
 الشيخ ابى محمد بن خلف بن محمد الشبلي وآل منابغ اللباس وما جلع
 حجة فاشبلى رضي الله عنه حجب الشيخ ابى القاسم الجيند القواريري وآب
 والجيند رضي الله عنه حجب خالسه سب السقطي رضي الله عنه وناذب
 رضي الله عنه حجب سرفا الكرخي وناذب به والمووف رضي الله
 عنهما علي بن موسى الرضى وناذب به وعليه السلام حجب موسى بن جعفر
 الصادق رضي الله عنه وناذب به وموسى رضي الله عنه حجب جعفر الصادق
 رضي الله عنه وناذب به وجعفر عليه السلام حجب محمد بن علي الباقر رضي الله
 عنهما وناذب به وتجدد عليه السلام حجب علي بن حسين زين العابدين وناذب به
 وعليه السلام حجب الحسين بن علي بن ابي طالب عليهم السلام وناذب

والحسين حجب علي بن ابي طالب باه عليه السلام وعليه السلام
 النبي صلى الله عليه وسلم والتي صلى الله عليه وسلم اخذ من جبريل الابن عليه السلام
 وناذب به وجبريل عليه السلام اخذ من ابي سبيح زو تعالي في شيخ رضي الله عنه
 اخذ من ابي تعالي قال اخذ من سحانه تعالي العلم والادب ونزى هذا
 القول الى الشيخ عبد القادر رضي الله عنه والتسبب الاخرى لشيخنا صدر

Sadreddin el-Konevi, Hirkatü't-Tasavvuf,
 Süleymaniye Ktp. (Yeni Cami), nr. 1196, vr. 1b-2a.

سلم الله الرحمن الرحيم وصلى الله على سيدنا محمد وآله وصحبه وسلم سلمنا
 نسبة فرقة شيخنا رضي الله عنه بالطرق المختلفة والشيخ الايام العالم ارايح
 المراسم المحقق الصديقي وارثا لا لنبأ والمسلمين قدوة الكبار المحققين محمد بن علي
 بابراهيم صدر الدين ابو المعالي محمد بن محمد بن يوسف بن علي بن محمد بن
 رفع الله درجاته العليين مع الذين انعم الله عليهم من النبيين والصديقين
 والشهداء والصالحين لبست فرقة القنوق من يدي شيخنا واما في
 الايام الاكمل العالم ارايح الا فضل امام الحق العالمين وقدوة العلماء الرايين
 ابى عبد الله محمد بن علي بن محمد بن العزى الطائفي الحقا الا لاني رضي الله عنه
 وموليسها من يدا الشيخ ابى محمد يوسف بن يحيى بن الحسن العباسي الهاشمي القضا
 ولقبها القضا رضي الله عنه من يدا الشيخ ابى محمد عبد القادر بن ابي صالح بن عبد
 الجليلي ولقبها عبد القادر رضي الله عنه من يدا الشيخ ابى سيد المبارك بن علي
 الخرمي وحجب ايضا الشيخ جاد الرباس ولقبها الخرمي رضي الله عنه من يدا الشيخ
 ابى الحسن بن محمد بن يوسف القزويني الكاوي ولقبها الكاوي رضي الله عنه
 من يدا الشيخ ابى الفرج الطوسى رضي الله عنه ولقبها الطوسى من يدا الشيخ
 ابى الفضل عبد الواحد بن عبد العزيز النجفي ولقبها رضي الله عنه من يدا الشيخ ابى
 محمد بن خلف بن محمد الشبلي وآل منابغ اللباس وما جلع حجة فاشبلى رضي الله
 عنه حجب الشيخ ابى القاسم الجيند القواريري وناذب به والجيند رضي الله عنه حجب
 سرفا السقطي من يدا شيخنا وناذب به والمووف رضي الله عنه حجب جعفر الصادق
 رضي الله عنه حجب موسى الرضى وناذب به وعليه السلام حجب موسى بن جعفر
 الصادق رضي الله عنه وناذب به وموسى رضي الله عنه حجب جعفر الصادق

وناذب به وجعفر عليه السلام حجب محمد بن علي الباقر رضي الله عنه وناذب به
 حجب علي بن حسين زين العابدين وناذب به وعليه السلام حجب الحسين بن علي بن
 ابي طالب عليهم السلام وناذب به وعليه السلام حجب الحسين بن علي بن ابي طالب
 حجب النبي صلى الله عليه وسلم وناذب به والمووف رضي الله عنه حجب جعفر الصادق
 وجبريل عليه السلام اخذ من سحانه تعالي في شيخ رضي الله عنه قال اخذ
 عن سحانه تعالي العلم والادب ونزى هذا القول الى الشيخ عبد القادر رضي الله عنه

Sadreddin el-Konevi, Hirkatü't-Tasavvuf,
 Süleymaniye Ktp. (Şehid Ali Paşa), nr. 1441,
 vr. 1b-2a.

ANADOLU'NUN MİHENK TAŞLARI MEDRESELER

Medreselerin Tarihine Bir Bakış

Medreseler İslam dünyasının en özgün eğitim ve öğretim kurumlarıdır. İlk zamanlar İslam kültür çevrelerinde ortaya çıkmış zamanla her tarafa yayılmışlardır. İlköğretim üstü eğitim kurumları olarak bilinen medreseler, Arapça “*ders*” kökünden gelen ve ders verilen yer anlamındadır.¹

Medreselerin Orta Asya İslam kentlerinde ortaya çıktığı kabul edilmektedir. Devlet eliyle ilk medreseler Karahanlılar zamanında kurulmuştur. Türk-İslam çizgisine sahip olan Karahanlılar, medrese yapımına hız kazandırarak onları Semerkant, Buhâra, Taşkent, Balasagun, Kaşgar gibi şehirlere yaymışlardır.² Karahanlı hükümdarlarının bilime önem vermeleri sayesinde eğitim kurumları olan medreseler toplum hayatında ön plana çıkmıştır.

Karahanlılar zamanında 1065-1066'da Semerkant'ta kurulan bir medresenin vakfiyesinde şu bilgiler mevcuttu:

“Medresenin müderrisine üç yüz dirhem maaş verilecek, öğrencilere toplam bin beş yüz dirhem maaş verilecek fakat bu miktar müderrisin görüşü alınarak eşit veya farklı biçimde verilecek, en yüksek öğrenci maaşı otuz dirhemi geçmeyecek, medresenin iki hademesi olacak her birine elli dirhem verilecek, medresede bir bekçi ve kütüphaneci bulunacak her birine elli dirhem maaş verilecek, medrese, cami, öğrenci odaları ve tuvaletlerin aydınlatılması için gerekli mum ve kandil yağı almak için yılda yedi yüz dirhem harcanacaktır.”³

XI.yüzyıldan zamanımıza ulaşan bu bilgiler Karahanlılar Dönemi'nde medreselerin sistemli bir eğitim kurumu olduğunu göstermektedir. Yine Selçuklular Dönemi'nde öğrenciye maaş verme durumunun Karahanlılar'da mevcut olduğu da görülmektedir. Buradan hareketle Selçuklulardaki medrese düzeninin bir şekilde Karahanlılar'dan esinlendiği de söylenebilir.

Selçuklu Medreseleri

Karahanlılar'dan sonra en çok bilinen medreseler Selçuklu Medreseleri'dir. Selçuklular Dönemi'nde ilk sistemli teşkilata sahip medrese 1040'da Selçuklu hükümdarı Tuğrul Bey tarafından Nişabur'da kurulmuştur.⁴ 1057'de Büyük Selçuklu veziri *Nizamülmülk* tarafından Bağdat'ta kurulan Nizamiye Medresesi ise İslam tarihinde daha sonra kurulacak olan medreselere teşkilat, idare, vakıf, sistem ve program yönüyle model olmuştur. Kurulan bu medreselerde ders verilmekle kalmayıp, öğrencilerin yeme, içme, yatmaları gibi yerler temin edilmiştir. Hatta Nizamülmülk zamanında bu ihtiyaçları sağlamak için Bağdat'ta Dicle kenarındaki çarşı, han, hamam ve çiftlikleri vakfedilerek medresenin bütün ihtiyaçları karşılanmıştır.⁵ Böylelikle ülkede muazzam bir medrese geleneği oluşmuştur.

DİPNOT

- 1 Semseddin Sami, Kamus-u Türkî, Alfa Yayınları, İstanbul, 1998, s.1313.
- 2 Yahya Akyüz, Türk Eğitim Tarihi, Ankara, Akademi yayıncılık, 2012, s.21.
- 3 Akyüz, Türk Eğitim Tarihi, s.23.
- 4 Akyüz, Türk Eğitim Tarihi, s.43.
- 5 Abdülkerim Ozaydın, Selçuklu Tarihi, Sultan Muhammet Tapar Devri, TTK, Ankara, 1990, s.7.

Selçuklu Devleti hakim olduğu coğrafyaların hepsinde çok sayıda medrese inşa ederek medrese geleneğini devam ettirmiştir. Anadolu'daki medreseler daha çok Selçuklu Devleti'nin varisi Anadolu Selçuklu Devleti zamanında yapılmıştır. Konya, Aksaray, Ankara, Kayseri, Sivas Amasya, Erzurum gibi şehirlerde beş veya ondan fazla müderrisiyle eğitimin yapıldığı medreseler inşa edilmiştir.⁶

Selçuklularda inşa edilen medreseler genel olarak avlu, eyvan⁷, mescit, türbe, talebe odaları, kışlık dershaneler, havuz, çeşme gibi bölümlerden oluşmaktaydı.⁸ Bu bölümlerin hepsi eğitimin daha iyi şartlarda verilmesi düşüncesiyle yapılmıştır. Medrese bölümlerinden olan avlu, medresedeki işleyişin devamını temin eder. Çünkü medresedeki bütün bölümler avluya çıkmaktadır. Eyvan yine aynı şekilde eğitimin devamı için medreseyi güneş ve yağmurdan korumaktaydı. Medrese öğrencileri burada ders çalışır ve dinlenirdi. Medresenin bölümlerinden olan mescid, yaz aylarında dersane olarak kullanılmaktaydı. Türbe ise medreseyi yaptıran kişiyi temsilen hepsinde mevcuttu. Medresenin eğitim açısından en önemli bölümlerinden olan öğrenci odaları avlunun iki yanında bulunurdu. Öğrencinin dış etkilerden korunması amacıyla genellikle odalara pencere konulmazdı. Kışlık dersane olarak anılan yer ise soğuk havalarda derslerin yapıldığı yerdir. Sıcak havalarda ise dersler açık avlulu medreselerde, eyvanlarda yapılırdı. Bölümlerden biri olan havuz ise medresenin monotonluktan kurtulmasını sağlayarak derslerin daha huzur verici bir ortamda yapılmasını sağlardı ki su sesinin insan psikolojisine iyi geldiği bilinen bir gerçektir. Bölümlerden biri olan çeşme ise medresedeki öğrencilerin temiz su ihtiyacını karşılamaktaydı.⁹ Ayrıca aşhane helâ gibi dışarıyla irtibata geçmeden günlük hayatlarını idâme ettirmeleri için her şey medrese içinde bulunabilirdi. Fakat Anadolu'da yapılan medreselerin birçoğunda helanın medrese yapısı dışında olduğu gözlenmiştir. Medrese yapıları ilk zamanlar bu bölümlerden oluşmamaktaydı. İlk zamanlar cami içlerinde bulunmaktaydılar. Fakat zamanla camilerde ibadet ve eğitimin beraber yürütülmesi camilerin asıl görevi olan ibadetin aksamasına sebep olduğu için medreseler inşa edildi.¹⁰ Selçuklu Medreseleri'nde ağırlıklı olarak dini eğitim verilmesine rağmen XI. yüzyılda Nizamiye Medreseleri'nde sarf, nahiv gibi Arapça dil eğitimi dışında aklı ilimlerde okutulmuştur.¹¹

DİPNOT

- 6 İsmail Güven, Türk Eğitim Tarihi, Akademi Yayınları, Edime, 2013, s.47.
- 7 Eyvan üstü çoğunlukla tonozla örtülü; üç tarafı kapalı, bir tarafı tamamen açık mimari birimdir.
- 8 Ziya Kazıcı, Anahatları İle İslam Eğitim Tarihi, Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Vakfı Yayını, İstanbul, s.49.
- 9 Kazıcı, Ana Hatlarıyla İslam Eğitim Tarihi, s.64.
- 10 Güven, Türk Eğitim Tarihi, s.46.
- 11 Akyüz, Türk Eğitim Tarihi, s.44.

Medreselerin Selçuklu Devleti Dönemi'ndeki öğretim kadrosuyla Osmanlı Dönemi'ndeki kadrosu çok benzerdir. Öğretim kadrosu Osmanlı Devleti Medreseleri kısmında açıklanmıştır. Yalnız Selçuklu Dönemine ait belgelerde Danişmend adı verilen öğrencilerin üç gruba ayrıldığı belirlenmiştir. Bunu öğrencilere verilen maaşlardan anlıyoruz.¹²

İleri seviyedeki öğrencilere 15'er dinar, orta seviyedekilere 10'ar dinar ilk seviyedekilere ise 5'er dinar veriliyordu.¹³ Beş yıl içerisinde varlık gösteremeyen öğrenci ise medreseden atılırdı.

Osmanlı Dönemi Medreseleri

Selçuklu Medreseleri kendinden sonraki dönemlerde yapılan medreselere dayanak oluşturmuştur. Osmanlı medreseleri Selçuklu Medreselerinin devamı niteliğindedir. Orhan Gazi Dönemi'nde 1331 tarihi itibarıyla faaliyete geçen *İznik Orhaniyesi*, Osmanlı medrese geleneğinin ilk halkası olarak kabul edilmektedir. Bursa'da açılan Sultan Medresesi'nden sonra İznik Medresesi ikinci dereceye düştü. Edirne devlet merkezi olduktan sonra ise *II. Murat Dönemi*'nde yapılan *Darül Hadis*, Osmanlı medreselerinin en üstünde yer aldı.¹⁴

İstanbul'da yapılan Sahn-ı Seman Medreselerinden sonra bile *Darül Hadis* bir müddet kıymetini korumuştur.¹⁵ Fatih, medrese yaptırmaya karar verdikten sonra bu işle vezir-i azam Mahmut Paşa'yı görevlendirdi. Fatih Medreselerinin yapımına 1463'te başlandı. 1471 Ocak'ta yapımı bitti. Öncelikle iki minare ve bir şerefeli cami ve iki tarafında yüksek tahsil için sekiz medrese ve bu medreselerin arkalarına da tetimme¹⁶ ismiyle bu büyük medreselere talebe yetiştirmek üzere sekiz medrese daha yaptırdı.¹⁷ Misafirlerin hayvanları için ahırlar inşa ettirdi.

Bir imaret, taâmhâne¹⁸ doğudaki dört medresenin yanında darüşşifa denilen hastane, caminin kuzeyinde Kur'an-Kerim okumak için bir muallimhane ve caminin batı tarafına medrese talebeleri için bir kütüphane ve yine aynı tarafta ders okutmak için darü'talim ve iki muntazam hamam yaptırdı.¹⁹ Caminin doğu ve batı taraflarına yaptırılan sekiz medreseye *Medaris-i Semaniye* denildi. Bu isim daha sonra Sahn Medreselerine çevrildi.²⁰

Sahn-ı Seman Medreselerine geçildikten sonra medreseler için yeni bir teşkilat düzeni belirlendi. Bu düzene göre medreseler aşağıdan yukarıya göre Hâşiye-i Tecrid, Miftah, Kırklı, Hâriç, Dâhil ve Sahn-ı Seman olarak beş sınıfa ayrıldı.

Hâşiye-i Tecrid Medreseleri, müderrisin günlükü 20-25 akçe olan medreselerdir. Arapça, Gramer, Sentaks (Sarf ve Nahiv), Mantık, Teoloji, Astronomi, Geometri (Hendese), Belagat gibi dersler okutulmaktaydı. Bu medreselerde Nasreddin Tus-i'nin Tecrit adlı kitabını yorumlayan bir ana ders kitabı okutulduğu için bu medreselere "*Tecrit Medreseleri*" adı verildi.

Miftah Medreseleri, müderrislerinin günlükü 30-35 akçe olan ve Hâşiye-i Tecrid medreselerinin bir üst derecesindeki medreselerdir. Miftah Medreselerine otuzluk medreseler adı verilmektedir. Miftah Medreseleri deyimi 1160-1229 yılları arasında Maveraünnehir'de yetmiş "*Sekkaki*" adlı ünlü bir belagat ilmi üstadının yazdığı "*Miftah-ül İlm*" adlı edebiyat kitabı okutulduğu için kullanılıyordu. Miftah, Arapça da anahtar şifre manasında kullanılmaktaydı.

Kırklı (Telvih) Medreseleri ise müderrislerinin günlükü 40 akçe olan medreselerdir. Bu medreselerin ismi Usul-ı Fıkıh dersinde okunan "*Telvih*" adlı kitaptan kaynaklanmaktadır. Burada İslam Hukuku ve Fıkıh dersi verilmektedir.

Hâriç Ellili Medreseler, müderrisin günlükü elli akçe olan medreselerdir. Osmanlılardan önce Anadolu Selçuklularının, Anadolu Beylerinin, ailelerinin, vezir sancakbeyi ve emirlerin yaptırdıkları medreseleri ifade etmekteydi. Bu medreselere "*Musikeyi Sahn*" ya da "*Tetimme*" medreseleri adı verilmektedir. "*Musikeyi Sahn*" sözcük anlamı olarak Sahn'a götüren demektir. Bu medreselerde başarılı olanlar Sahn-ı Seman medreselerine geçmektedirler.

Dâhil Ellili Medreseler 50 akçeli medreselerdir. Dâhil medreseleri genel olarak Osmanlı Padişahları, şehzade anneleri, şehzadeler ve kızları tarafından yaptırılmıştır.

Sahn-ı Seman Medreseleri ise Fatih Sultan Mehmet Dönemi'nde yapılan, müderrisin günlükü 50 akçe ve üzerinde olan en üst seviyedeki medreselerdir. Bu medreselerde Molla Zeyrek, Ali Tüsi, Molla Abdülkerim, Hocazâde, Muhyiddin, Müftü Ahmet Paşa, Kadızâde Kâsım gibi zamanın ünlü şahısları ders vermişlerdir.²¹

DİPNOT

- 12 Nizamülmülk ilk defa öğrenciye maaş verilmesini isteyen kişidir. Ayrıca yine eğitimin parasız olması da bu dönemdedir. (Kazıcı, Anahatları ile İslam Eğitim Tarihi, s.49).
- 13 Osman Turan "Şemseddin Altun-Aba, Vakfiyesi ve Hayatı", Belleten, XI, S. 42, ss.197-235.
- 14 İsmail Hakkı Uzunçarşılı, Osmanlı Devleti'nin İlmiye Teşkilatı, Ankara, TTK, 2014, s.4.
- 15 Mustafa Sarıbiyik, "İlk Osmanlı Medreseleri", Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi, S.3, 2003.
- 16 Noksanını tamamlamak için ilâve edilen ek bölüm.
- 17 Murat Akgündüz, Osmanlı Medreseleri, Beyan Yayınları, İstanbul, 2004, s.19.
- 18 Yemek Salonu.
- 19 Uzunçarşılı, Osmanlı Devleti'nin İlmiye Teşkilatı, s.4.
- 20 Uzunçarşılı, Osmanlı Devleti'nin İlmiye Teşkilatı, s.10.
- 21 Güven, Türk Eğitim Tarihi, 65.

Kanuni Dönemi'nde Süleymaniye medreselerinin yapılmasıyla birlikte Osmanlı Medreseleri'nde eğitim Sahn-ı Seman ve Süleymaniye olmak üzere ikiye ayrılmıştır.²² Süleymaniye Medreselerinin yapımı bittikten sonra Dahil Medreselerini bitirmiş olan öğrenciler, isterlerse Sahn-ı Seman isterlerse Süleymaniye Medreselerine gidebilirlerdi. Süleymaniye Medreseleri yapılıncaya kadar en yüksek müderrislik Sahn-ı Seman Müderrisliği iken Süleymaniye Medreselerinden sonra müderrislerin ibtida-altmışlı, hareketi altmışlı, Musıla-i Süleymaniye, Hamise-i Süleymaniye, Süleymaniye, Darül Hadis-i Süleymaniye müderrisliği şeklinde yükselen dereceleri vardı. Süleymaniye medreselerinin ilk derecesi olan ibtida-i altmışlı yani altmış akçe yevmiyeli müderrislerin miktarı kırk sekizdi. Bu derecede bulunan müderris, terfi edince bir yüksek dereceyi hak ettiği için hareket-i altmışlı denilirdi. Bu derecede müderrisin yevmiyesi aynı ama derecesi ibtida-i altmışlıya göre bir derece ileri idi. Hareket-i altmışlı müderrislerinin sayısı otuz iki idi. Bunlar terfi ederse Musıla-i Süleymaniye derecesine yükselirlerdi. Musıla-i Süleymaniye Müderrisliğinden sonra Hamise-i Süleymaniye Müderrisliği ve onun üstünde Süleymaniye'nin dört müderrisinden birinin ve en son da Dârül Hadis Müderrisliği geliyordu. Hariç ve Dahil Medreselerini bitirdikten sonra Sahn-ı Seman ve Süleymaniye Medreselerini tamamlayanlar başka medreselerde müderris olabileceklerine dair "İcazet" alırlardı. Bundan sonra müderris ve kadı olarak atanmak için "Nevbet" denilen sıra bekleme döneminden geçerlerdi.²³ Medrese ulemalarından Taşköprülüzade Ahmet, 1495-1561 yıllarında Osmanlı Medreselerindeki bilim dallarını şu şekilde sınıflandırmıştır:

* Kaligrafi ve yazı şekilleri gibi şeyleri öğreten **yazı bilimleri**, * Arap dili ve fonetiği, sözlük, etimoloji, şiir, kompozisyon ve öteki **edebi bilimler**, * Mantık ve cedel gibi **akli bilimler**, * Manevi bilimler. Manevi bilimler ise; Teoloji, * Tabii bilimler Matematik gibi **Teorik akli bilimler**, * Ahlak ve siyaset gibi **pratik rasyonel bilimler**, * Kuran, Hadis, Tefsir, Fıkıh ve Fıkıh usulü gibi **nazari dini ilimler** ve **ibadetle ilgili uygulamalı dini bilimler** diye bölümlere ayrılmaktadır.²⁴

Osmanlı Devleti'nin öğretim kadrosuna bakıldığında Selçuklu Devleti öğretim kadrosuyla aynıdır. Bu kadronun medreselerin ilmiye sınıfını oluşturduğu görülmektedir. Medreselerdeki öğretim kadrosunun üst düzeyinde müderrisler yer almaktaydı. Müderris medresede ders veren kişi manasına gelmektedir.²⁵ Medreselerde görev yapan müderrisler medresenin kuruluşundan itibaren maaşlı olarak görev yapmaktaydı. Ayrıca müderrislere yiyecek ve kalacak yer yardımı da yapılmaktaydı.

Medreselerde görevli diğer eleman olan *muîd*, müderris yardımcısına verilen isimdir. Muîdlerin öğrenci ve müderris arasında bir konumda olduğu söylenebilir. Muîdin görevi müderrisin anlattığı dersin öğrenciler tarafından daha iyi anlaşılması için açıklama yapmak, gerektiğinde konuyu tekrar anlatmaktır. Muîdlerin ataması müderrisler tarafından yapılmaktaydı. İlk dönem Osmanlı medreselerinde muîd medresede tartışmaları yöneten müderris yardımcısı için kullanılmaktaydı. Fatih Sultan Mehmet Dönemi'nden sonra medreselerde oda sahibi olanlar da bu adı almaya başladılar. Medreselerin kapatılmasıyla muîdlik de ortadan kalkmıştır.²⁶

Osmanlı Devleti Medreseleri'nde öğrenciler derecelerine göre farklı isimle adlandırılmışlardır. Öğrenciler üç şekilde adlandırılmaktaydı: Bunlardan ilki **Talebe-i Ulûm** (*suhte, softa*) dur. Sahn-ı Seman Medreselerine girene kadar medrese öğrencileri bu isimle anılmaktaydı. Vakfiyelerden elde edilen bilgilere göre öğrencilere her türlü yardımda bulunulmaktaydı. İkinci bir öğrenci statüsü ise **Danişmenttir**. Medresede eğitim gören kişiler bu isimle anılırdı. Manası ilim sahibi sayılan adam demektir.²⁷ Üçüncüsü ise **mülâzım**'dır. mülâzım, medrese öğrenimini bitiren ve icazet almaya hak kazanan kişiler için kullanılmaktaydı. Yedi yıllık mülâzımlık süresini bitirenler "*Riûs*" adı verilen sınava girerlerdi. Bu sınavda başarılı olanlar *iptida-i hariç riûsu* ile müderris olarak atanırlardı. XVI. yüzyıla kadar bütün kurumlarıyla çok güçlü bir devlet olarak karşımıza çıkan Osmanlı Devleti, XVI.yüzyılın sonlarına doğru gerilemeye başlayınca dönemin en iyi eğitim kurumları olan medreseler, bu yüzyıldan sonra eski niteliklerini kaybetmeye başlamışlardır.

DİPNOT

22 Uzunçarşılı, Osmanlı Devleti'nin İlmiye Teşkilatı, 35.

23 Uzunçarşılı, Osmanlı Devleti'nin İlmiye Teşkilatı, 35.

24 Güven, Türk Eğitim Tarihi, 68.

25 Osman Ergin, Türk Maarif Tarihi, Eser Matbaası, İstanbul, 1977, s.99.

26 Uzunçarşılı, Osmanlı Devleti'nin İlmiye Teşkilatı, 7.

27 Ergin, Türk Maarif Tarihi I-II, 98.

SAHABE HAYATLARI

- ABDURRAHMAN UZGUR -

Hâfız Mustafa Uzgur Erkek Kur'an Kursu Öğreticisi

Üsame b. Zeyd Sevgilinin Sevgilisi (Hibb-ü Rasûlillah)

Üsâme bin Zeyd hicretten sekiz yıl önce Mekke'de doğdu.(m.614) Babası Peygamber Efendimizin azatlısı ve ilk Müslümanlardan Zeyd b. Harise (r.a), Annesi ise Peygamber Efendimizin annesinin cariyesi ve dadısı Ümmü Eymen'dir.

Üsâme b. Zeyd'in babası, Peygamberimize hizmet ettiği için kendisi hane-i saadette büyüdü. Peygamber Efendimiz torunlarına gösterdiği sevgiyi Üsame b. Zeyd de göstermiştir. Efendimizin bir dizine hasan efendimizi diğer dizine de Üsame yi alarak *"Allahım, ben bunları seviyorum sen de sev!"*¹ diye dua ederek ilgilenmesi bunun açık bir örneğidir.

Mekke'li müşriklerden Hakim b. Hizâm, Resullullah Yemen hükümdarlarından Seyf b. Züyezen'e ait bir elbise hediye etmek istemiş Peygamber Efendimiz müşriklerden hediye kabul

edemeyeceğini söyleyip elbiseyi 50 dinara satın almış ve bir Cuma günü giyindikten sonra Üsame'ye giydirmiştir.² Bu olay da Üsame'yi ne kadar sevdiğinin göstergesidir. Üsame bu sebeplerden dolayı *"Hibb-ü Rasûlillah"* (Rasulullah'ın sevdiği kişi) şöhretini kazanmıştır. O, ömrünün yaklaşık yirmi yılını Rasul-ü Ekrem'in himayesi ve terbiyesinde yetiştirilmiştir.

Peygamber Efendimiz, sonraki yıllarda Şam topraklarına büyük bir ordu göndermek için hazırlık yaptırıyordu. Bu orduyu komuta etmesi için ise sahabenin ileri gelenlerin'den Hz Ebubekir (r.a), Hz. Ömer, Ebu Ubeyde ve Sad b. Ebi Vakkas (r.a) vardı. Peygamber efendimiz bu sefere ayrı bir önem veriyordu. Ashabını orduya katmak için teşvik etmekteydi. Daha sonra Medine'de bir söylenti yayılmaya başladı.

“Peygamber muhacirlere bir çocuğu tayin etti.”³ Bir zaman sonra bu söylentinin doğru olduğu öğrenildi. Peygamber Efendimiz 18-20 yaşlarında olan Üsâme’yi ordunun başına komutan tayin etmişti. **Nasıl olur?** sorusu diller de konuşulmaya başlanınca Peygamber Efendimiz ashabına şöyle seslendi:

“Siz O’nun komutanlığına eleştiriyorsunuz. Daha önce babasının komutanlığında da dil uzatmıştınız. Allah’a yemin olsun ki! Zeyd komutanlığa gerçekten layık idi ve bana insanların en sevimlilerindendi. Kendisinden sonrada bana insanların en sevgilisi oğlu Üsâme b. Zeyd’dir.”⁴

Peygamber Efendimiz’in Üsâme b. Zeyd’i komutan ataması toplumsal statüyü alt üst etmişti. Bir azatlı kölenin çocuğunun asil kimselere komutan olabileceğini göstermiştir. Yaşı küçük olduğundan Bedir ve Uhud gazvelerine katılmayan ancak Hendek Gazvesi’ne ve Mekke’nin fethine katılmış bir sahabeydi. Hz peygamber ile Kâbe’nin içinde ki putların temizlenmesine yardım etmiştir. İfk hadisesinde ise Hz. Aiş’e atılan iftira karşısında dimdik duran ve “Ya Rasulullah. Ben senin ailen hakkında hayırdan başka bir şey bilmiyorum. Bu söylenen yalan ve batıldır.”⁵ cevabını verendir.

Peygamberimiz döneminde, Mahzumoğulları kabilesine mensup soylu bir kadın hırsızlık yapmış, suçu sabit olmuş ve cezası kesinleşmişti. Sahabelerden bazıları, Peygamberimizin çok sevdiği, oğlu gibi gördüğü Üsâme bin Zeyd’i araya koyarlar.

Üsâme; Rasulullah (sav) kendisini çok sevdiğini bildiği ve ashabı kırmayarak hırsızlık yapan bir kadının cezasının affedilmesi için aracılık edince, Fahr-i Kainat Efendimizin (sav) tavrı çok netti; “Vallahî, hırsızlığı sabit olan Mahzûm kabilesinden Fatıma değil, kızım Fatıma bile olsa, ayırım yapmaz ve cezasını verirdim!”⁶

Üsâme; Hicretin sekizinci yılında; bir savaşta mücadeleyi kaybettiği son anda “la ilahe illallah!” diyen bir müşrikin Müslüman olmadığı kanaatiyle bu beyanını dikkate almadan öldürdüğü için Rasulullah (sav); “Kalbini yarıp baktın mı?” sorusuyla karşılaşınca “Keşke daha önce değilde bugün müslüman olsaydım.”⁷ diyecek kadar Hz. Peygamberi üzdüğüne hayıflanılan bir sahabedir Hz. Üsâme b. Zeyd. (ra)

Peygamber Efendimiz’in komutan olarak seçtiği Üsâme, ordusuyla sefere çıkmak üzereyken Peygamber Efendimiz vefat ettiğinden dolayı sefer durduruldu. Peygamber Efendimiz’in defin ve kefenlenme işlerinde Hz Ali efendimize yardım etmiştir.

Hız Ebubekir, halife seçildikten sonra ilk iş olarak Peygamber Efendimiz’in istediği seferi Üsâme’nin komutanlığın da yollamak oldu. Üsâme ordusuyla babasının şehit olduğu Suriye’deki Belka bölgesine gitti. Üsâme kırk veya yetmiş gün içinde görevini yerine getirip Medine’ye döndü ve sevinçle karşılandı. Bütün itirazlara rağmen Üsâme Suriye’ye gönderilmesi isabetli bir karar olmuş İslam’a cephe alan kabileler müslümanların gücünü görmüşlerdir.

Hız Osman ve Hz. Ali döneminde çıkan iç savaşlar ve fitne sırasında geçmişte Rasulullah döneminde “la ilahe illallah” diyen bir kişiyi öldürmesinden dolayı duyduğu pişmanlığın etkisiyle “Müslümanların kanının dökülmesinden çekiniyorum.” diyerek tarafsız kaldı. Sonradan Hz Ali’nin haklı olduğunu anlayınca yardım etmediği için pişman oldu. Üsâme Vadil-Kura da ve Medine’de yaşadı. Muaviye b. Süfyan’ın hilafeti döneminde Cüf ta vefat etti (54/674). Üsâme siyah tenli, takva, ihlaslı, hak bildiği şeyi çekinmeden söyleyen bir sahabeydi. Üsâme b. Zeyd’den 128 hadis rivayet edilmiştir. Allah ondan razı olsun...

1- Buhari, Fezâ’ilü’s-Sahabe, 18.

2- İbn Sa’d, IV, 65.

3- İbn Sa’d, Tabakat, Beyrut; Dar-u Sadr, 1968, 11/ 190

4- Buhari, Eymân ve’n- nuzûr, 2.

5- İbn Hişam, es-Siretü’n Nebeviyye, II /301

6- Buhari, Fezâ’ilü’s-Sahabe, 18.

7- Müslim, İman, 158.

Tasavvufta SEYAHAT

- Sefer -

"Kitap ve sünnet kanadıyla uç,
elini Peygambere vererek Hakk kapısına gir.
Akıl danışmendin ve hocan olsun."

- Abdulkâdir Geylani (k.s) -

Yüce Allah (c.c.) yeryüzünde gezip dolaşmayı insanlara emretmiştir.¹ Seyahat manasında sefer bütün Peygamberlere vaciptir. Onların izini takip eden kimselere de sünnettir, hem de müekked sünnettir. Hiç şüphesiz Allah (c.c.) Peygamberlerini ilahi nuruyla teçhiz ederek gönderdi. Ve onları kabul edecek kimselere emretti. Peygamberler yeryüzünde dolaşırken Allah (c.c.)'ın nurunu yaymışlardır ve yine onların bereketli ayaklarının bastığı yerlere rahmet inmiştir. O nur ve o rahmet kıyamet saatine kadar devam edecektir. En son Peygamber Resulü Ekrem (s.a.v.) efendimizde seyahat ederek kendi doğduğu vatanından hicret etmişlerdir ki, Habibullah (s.a.v.)'ın bu sünnetinde ümmetleri için büyük hikmetler ve ibretler vardır. Onun ümmetine de Peygamber efendimize (s.a.v.) ittiba etmek ve O'nun sünnetini ihya etmek lazımdır.

Yüce pirimiz Abdulkâdir Geylani (k.s) şöyle dedi: “ Kitap ve sünnet kanadıyla uç, elini Peygambere vererek Hakk kapısına gir. Akıl danışmendin ve hocan olsun.” Ruhlar âleminin terbiyecisi odur. Allah yolunu dileyenleri, O (sav) yetiştirir. Bütün yolcular ilk seferlerini O'na (sav) tahsis ederler. Salih kulların şahı O'dur (sav). Böyle olunca biz ümmetleri O yüce Peygamberin nurlarını taşıyıcılar oluruz. Sahabeyi kiram efendilerimiz bu nur deryasından aldıklarını dünyanın dört tarafına ulaştırmak için sefere çıkmışlardır. Sahabeyi kiram (Allah onlardan razı olsun) Mekke'den, Medine'den çıkmamış olsalardı bu İman'ın, İslam'ın ve İhsan'ın nurları nasıl yetişecekti ve onların çoğu yaşlıydılar fakat onlar durmadılar, çalıştılar sefer yaptılar, seyahate çıktılar. Habibullah (s.a.v.)'ın nübüvvet nurlarını dünyanın en uzak yerlerine şarka ve garbe yetiştirdiler. Onların zahiren imkânları da yoktu, vasıtaları yoktu, şimdi ki zamanda bizler en süratli vasıtalarla seyahat ediyoruz. Onların aylarca gittikleri yolları biz birkaç saatte veya yarım günde gidiyoruz.

“Beş eşit sefer vardır;
ilki **ayakla**, ikincisi; **kâlp**le,
üçüncüsü; **himmetle**,
dördüncüsü; **temaşayla**,
beşincisi; **nefs'de fani olmakla**.”

- Harakani Hazretleri -

Sahabeyi kiram Uluvvü'l himmeti minel iman (Himmetin yüceliği imandandır.) sırrına mazhar idiler. Onun için iman; insanlara heyecan verir, hareket verir, himmet verir. Tembellik ve miskinlik, iman zayıflığından gelir. Çalışmayan tembel insan Allah'ın ruhlara verdiği yüksek makamlara dönmek için yapılan seferde başarılı olamazlar. Yeryüzünde seyrü sefer yapmanın bir alameti de, sefer edip ders çıkarmadır. Allah (c.c.)'ın varlığına ve birliğine götüren yollara işaret eden alametleri araştırıp anlamak isteyen insanlar için hakikatleri açıklayan belgeler ve görüş kaynaklarıdır. Dostluk ve sevgi sahiplerinden anlaşılmuş olanlar için bir hidayet kaynağı ve takva ehli olan, tüm mü'minler için bir uyarı ve öğüttür.

Harakani Hazretleri buyurdu ki: **“Beş eşit sefer vardır; ilki ayakla, ikincisi; kalple, üçüncüsü; himmetle, dördüncüsü; temaşayla, beşincisi; nefis’de fani olmakla.”** ²

Mümin Allah(c.c.) yolunda yürütmekle O'nun dinini yaşamak ve yaşatmak üzere sefer (seyahat) ederken ayakları şişer, bedeni su toplar. Birçok zahmetler çeker, çileler, meşakkatler ve hastalıklar görür, yoluna devam eder. Kalbiyle Hakk'a teveccüh eder, ilahi feyze ulaşmak, Allah'ın nuruna kavuşmak için tefekkür eder, düşünür. Hikmet ilmimi bulmak, kalp gözünün açılması için dinin ve maneviyatın inceliklerini, nezahat ve nezaketini idrak etmek yaşamak ve Hakka ulaşmak için kalben Allah'a (c.c.) doğru seyahat eder.

Büyükler buyurdular ki: **“Yer yüzünde sefer yapanın ayağı su toplar, gökyüzünde sefer yapanın da yüreği su toplar.”** Manevi yolda yani tasavvufta mürid, derviş her daim kalbiyle kalp ayaklarıyla seferde Hakka doğru yürümektedir.

Tasavvufta Ârif kulların önemle üzerinde durdukları prensiplerden biride **“Sefer’der vatan”** dır. Anlamı: **“Vatana yolculuk”** demektir, yani asıl vatanımıza geri dönüş yolculuğu yapmak demektir.

Bir ayeti kerimede **“Allah’dan geldik Allah’a döneceğiz.”** ³ Ehli Tevhid olan Allah'ın kulları derler ki: Biz bu dünyaya benlik ve ayrılıkla geldik. Bunlardan geçerek ilahi huzurda, kulluk deryasında tek vücut olarak birlik ve hakiki vahdet lisaniyla Rabbimizi zikrederek sonradan olan hiçbir varlığa meyletmeden sadece Allah'a doğru dönüp zahir ve batın seferimizi yaparak Ona kavuşalım. Ariflerin seferden kasıtları budur, yani seyrü -illallah- Allah'a gitmek. Bu gidişin iki şekli vardır. Birincisi: Mecburi gidiştir ki, bu ölümdür. Herkes ölüp Allah'ın huzurunda toplanacaktır. İkincisi de muhabbetle dönüştür ki ruh bu dönüşü her zaman arzular, lakin insan çoğu zaman gaflet de bunu anlayamaz. Bu dönüş Allah aşkını ve muhabbetini kalbinde açığa çıkararak, bu muhabbetle Mevla'ya dönüş, iman, inâbe ve teslimiyetle olur. Zümer süresi 54. ayet de ; **“Azap size gelip çatmadan önce, Rabbinize dönün ve O'na teslim olun. Sonra size yardım edilmez”**, Sizi yaratan Rabbinizin, rahmet, mağfiret, hidayet, af ve ihsanının büyüklüğünü, yüce Peygamberimizin ve Hakk kelamı olan Kur'andan öğrendikten sonra Allah'a yönelin, Rabbinize koşun, gece gündüz O'nu zikredin, itaat edin, O'na doğru seyrü sefer yapın.

Karakteri İslam üzere yaratılanlar Rabbinize yönelin ve yakınlık kazanın. Kibir, haset ve benlik dehlizlerine düşmeyin. Ahmaklık bozukluklarından arınmış olarak, Rabbinize doğru seyrüsefer yapın. Hazreti Abdulkâdir Geylani Efendimiz buyurdular ki: **“Hakka doğru seferde kalbinizi O'na verin.”** Niye, niçin, neden gibi sözler söylemeyiniz. Muhalefet ve niza yapmayınız, uyunuz ve tasdik ediniz. Emir âlemi tamamdır. Kaderde hata yoktur deyiniz. O zaman Hakk'a dönüşünüzde şüphe kalmaz. Haliniz Hakk'a ermiş olduğunuzu tasdik eder. Hiç bir şeyle ünsiyet etme, Hakk'tan gayrı herşey den kaç, seferin O'na olsun. Yüce Allah bütün kullarını ilahi huzura davet ediyor. **“Hepiniz Allah'a koşun.”** ⁴ Hazreti Gavstü'l Âzam Efendimiz bu ayeti tefsir ederek buyurdu ki; **“Ey cemaat! Allah'a koşunuz. Halkı, dünyayı ve O'nun zatından gayrı her şeyi bir tarafa atınız, O'na koşunuz”**. **“Bütün işlerin**

sonu Allah'a varır"⁵ emrini bilen yaşayan kul, himmetini tamamen Allah'a hasreder, O'nu ister, O'nu sever ve O'nun hükümlerini yerine getirir.

Büyükler şöyle demişlerdir; **"İnsanlar, istek ve arzuları kadar yücelirler."** Yücelik, şahsi yararı bir yana atmaktır. Daima üstün ve iyi düşünmek güzel olur. İnsan düşüncesine ve tuttuğu işe göre kıymet bulur. Buna göre, tuttuğun işte fayda umuyorsan o fayda kadar büyük olursun. Herkes himmetiyle ölçülür. Dünyalık isteyen dünyalık bulur ve değeri o kadar olur. Allah'ı (c.c.) isteyen Allah'ı (c.c.) bulur. Kıymeti o kadar büyük olur, işte buna himmetle sefer yapmak denir. İnsan, himmetini öz varlığın tevhidinde verince bu himmet ayağıyla Allah'a yürür, kalbi açılır, hikmetleri, Esmâ ve sıfatın tecellilerine temaşaya başlar. Kalp gözüne ilahi rahmet iner. Kalbi ilahi bir temaşa yeri olur. Bütün varlığın içtima ettiği yer orasıdır. İnsan o zaman büyük insan olur, nefsinde fena bulur (fani olur) benliğinden kurtulur. Cenabı Hakk o kullarına değişik لباسlar giydirir, âlemleri manevi ülkeleri gezdirir ve seyrettirir. Semaları temaşa ettirir. Sırları ve marifet (bilinme) halleriyle teyit eder.

Cenab-ı Hakk'a bu seferi bize sevdirmek kolaylaştırmak için buyurdu ki; **"Bir kulum, kendisine farz kıldığım şeylerden, daha güzel bir şeyle bana yaklaşmamıştır. Kulum nafile ibadetleriyle de bana yaklaşır. Nihayet onu severim. Ben kulumu sevince onun gören gözü, işiten kulağı, konuşan dili, tutan eli, yürüyen ayağı olurum. (kendisine verdiğim özel nur ve yetki ile artık) o benimle görür. Benimle işitir, benimle konuşur, benimle tutar, benimle yürür. Benden bir şey isterse onu veririm. Bana sığırsa onu himaye ederim."**⁶

**"Bu seyrü sefer yolunda
bir müddet acı ıstırap çekersin
amma onun adı aşktır aşk..."**

- Hâfız Mustafa Uzgür Hocâefendi (k.s) -

Bu hadisi kutsi kulum manevi seyrü seferinin Hakka da son bulduğunu ve Hakk ile Hakk olduğunu anlatır. Kul nefsin de fani olmuştur, şeyhin himmetiyle fenâfillah mertebesini geçerek bekâbillah mertebesine ulaştırılmıştır, nefsten, dünyadan, şeytandan, hevadan gelen tüm ıstıraplar geri de kalmıştır. Allah'ın (c.c.) kapısının da kul ve köle olmanın himmet ve hikmetine ulaşmıştır.

"Bu seyrü sefer yolunda bir müddet acı ıstırap çekersin amma onun adı aşktır aşk..." der Hafız Mustafa Efendimiz. Hak yolcusu devamlı seyir ve sefer halindedir. Rabbim bizide devamlı hayırlarda yol almayı, güzel ahlakda ilerlemeyi ve manen terakki etmeyi nasip etsin. (Âmin)

**"Ey cemaat!
Allah'a koşunuz. Halkı, dünyayı
ve O'nun zatından gayrı her şeyi
bir tarafa atınız, O'na koşunuz".
"Bütün işlerin sonu Allah'a varır"**

- Abdulkâdir Geylani (k.s) -

1- Ankebut/20 ; Sebe/18; Mülk/15.

2- (Attâr, Tezkiretü'l-Evliyâ, Tahran, s. 626

3- Bakara/156.

4- Zümer/51.

5- Şura /53.

6- Buhari/Rikak/38.

2000 yılından itibaren dünyaya gelen bebeklere “milenyum bebeği” denmeye başlanmıştı. Tam da şu yıllarda gençlik çağlarını yaşamakta olan bu milenyum bebekleri, kimimizin evladı, kimimizin yeğeni, kimimizin torunu, yakını, akrabası, arkadaşı... Bu nesil yetişkinlerin ve ebeveynlerin çoğunun belki de farkında bile olmadıkları tehlikeler içerisinde büyüyor. Ciddi bir uyanış olmazsa ileri derecede acımasız ve duyarsız hale gelebilirler.

Bu neslin birinci ve en büyük sorunu saygısızlık. Öncelikle karşlarındaki kişiye (her kim olursa olsun) saygılı olmaları gerektiğini bilmiyorlar. Kimseyi kendilerinden üstün görmüyorlar. Tamamıyla kendi iç dünyalarında, sosyallikten uzak, acımasız, duyarsız, dünyevi amaçlara odaklanmış, Allah ve Rasulü adına neredeyse hiçbir şey bilmeyen, öğrenmeye de gerek duymayan, maddi manevi değerlerden habersiz bir şekilde yaşıyorlar.

Peki, bu çocuklar, bu gençler ne oldu da bu hale geldi? Biz ne yaptık da gençliğimiz İslam’dan uzak yetişiyor?

Efendim Hafız Mustafa (ks) hazretlerinin şu sözü tüm ebeveynleri düşündürcek niteliktedir: *“Hakiki manada Allah’ı (cc) istemeyenin evladına sözü geçmez.”*

Eminiz ki tüm anne-babaların bu konudaki söyleyeceği şey ‘sözüm geçmiyor’ ya da ‘beni dinlemiyor’ olacaktır. Bizler gerçekten Allah ve Rasulünü istiyor olsak, hakiki manada bir mürid eteğine samimi ve sadıkça yapışmış olsak, tek derdimiz rızaullah olsa şimdi bu nesil böyle mi olurdu...

Fatma Uzgur hocamın, sohbetinde ‘3 yaşında-ki çocuğumuza sözümüz geçmiyor’ dediğini duymuştum. Maalesef ki, tam tersi olması gerekirken hayatımızı, hatta ibadetlerimizi çocuklarımıza göre düzenliyoruz. Dünyanın etrafında döndüğünü zanneden çocuk, anne-babaya itaat etmediği gibi onları kendine itaat ettiriyor. Sonuç: Yukarıda bahsettiğimiz saygısız, duyarsız, acımasız bir gençlik.

Peki, bu nesil ne yapıyor? Ne amaçlıyor? Nasıl yaşıyor?

Genel manada Allah rızası gözetilmeden canları ne isterse onu yapıyorlar. Özellikle sosyal medyada çok fazla vakit harcıyorlar. Sosyal medyanın her mecrasında varlar. Toplu taşımada iki genç kızın konuşmasına şahit oldum. Konuşulan konular da hep bununla ilgiliydi. 2005’den sonraki nesli de tamamıyla meşhur video paylaşım sitesi yetiştiriyor. Aileler çocuğun bedeni ihtiyaçlarını karşılıyor ancak ruhlar ve göntüller İslam’dan uzak.

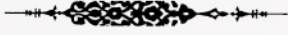
Okullarda da durum çok farklı değil. Başta gelen ve vazgeçilmez olan saygı, öğrencide olmadığı için öğretmen de çok fazla bir şey veremiyor öğrencisine. Tabii branşı ne olursa olsun İslam’i açıdan donanımlıysa öğretmen, özveri ile öğrencisini nakış nakış işliyor. Değilse bu durum öğrencinin boşa giden zamanı oluyor. Bir neslin refahı için aile, çevre ve okul üçlüsü bir bütütün parçaları gibi birbirini tamamlamalı. Ancak o zaman ruhen sağlıklı bireyler yetişebilir.

Efendim Hafız Mustafa (ks) sohbetlerinde çoğunlukla şunu söylerdi; *“Evladım! Küfür çalışıyor, gece gündüz çalışıyor.”* O’nun her sözü hikmet doluydu. Ancak Rabbim sırrını açarsa görebiliyoruz, Efendimin sözündeki “küfür” yani kafir güruh gençlerimizi, yine Efendimin dediği gibi gece gündüz çalışarak İslam’dan uzaklaştırıyorlar. Bunu, onların nefesine hoş gelecek ne kadar yol varsa hepsiyle yapıyorlar. Evlatlarımız cismen bizim yanımızda ama aklen ve ruhen değiller.

Neden gençleri bu kadar düşüntüyor ve üzerlerinde çalışmamız gerektiğini söylüyoruz: Peygamberimiz(sav) açıktan davet döneminden önce İslam’ın temellerinin atıldığı dönemde, Daru’l-Erkam döneminde ki çalışmalarını gençler üzerinde yoğunlaştırıyordu. İslam’ın ilk eğitim mekanı (tabiri caizse ilk dergahı) Daru’l-Erkam ise; Erkam b. Ebi Erkam adlı yeni evli bir genç sahabenin evi idi.

Nasıl ki

ateşli bir hastanın ateşi **derece derece yükselmeye başlayınca**, doktor hemen müdâhale ediyorsa; **İmanı, ihlası ve samimiyeti azalanlara** da bir **gönül doktorunun müdâhale etmesi** lazımdır.

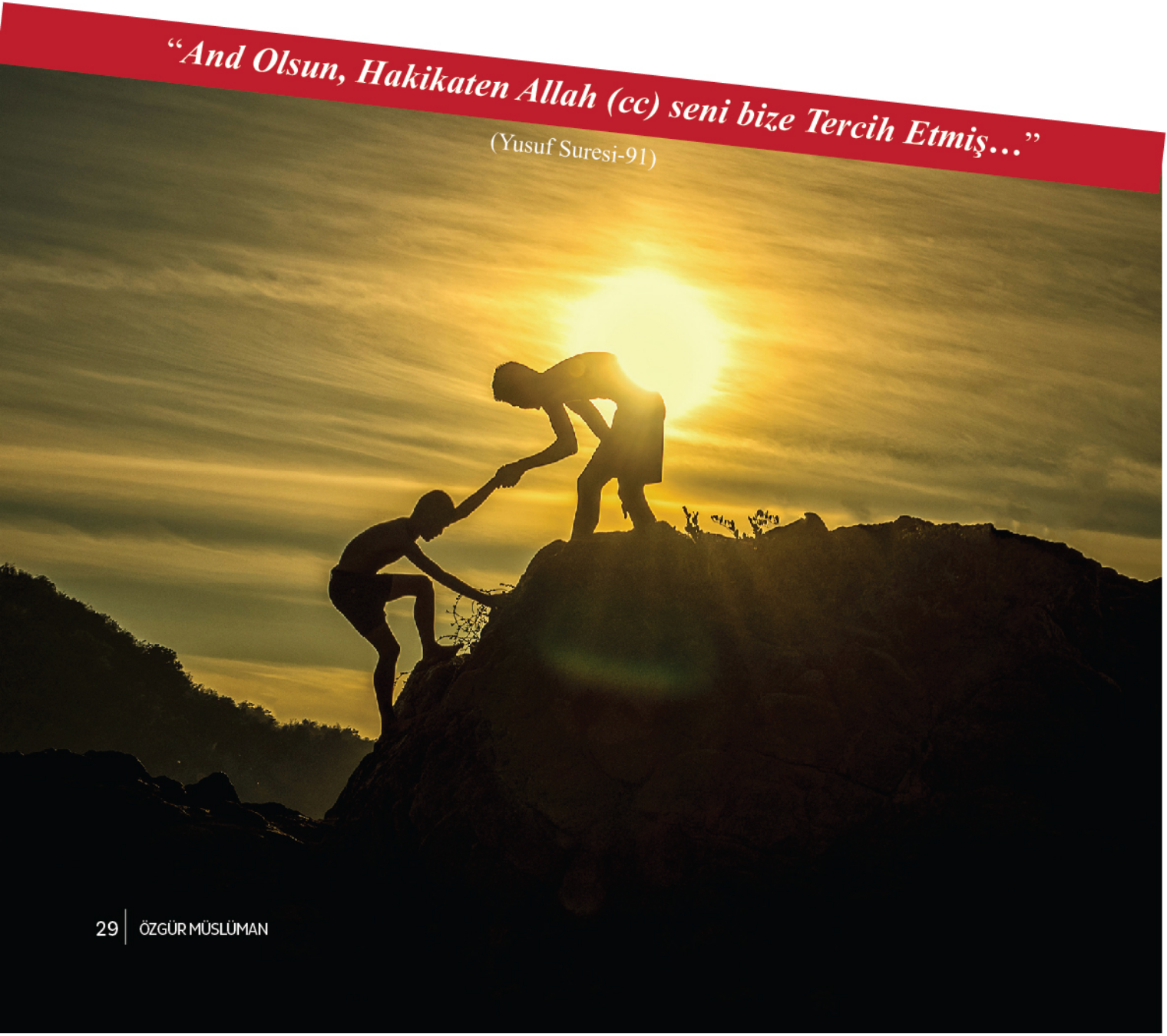

ESŞEYH ESSEYYİD HACI HÂFİZ
MUSTAFA UZGUR (ÖZGÜR)
HOCAEFENDİ (k.s.)

▶▶▶▶ **SEVDİĞİNİ**
nefsine tercih etmek...

“And Olsun, Hakikaten Allah (cc) seni bize Tercih Etmiş...”
(Yusuf Suresi-91)

Muhabbetin en açık alameti, Allahü Teâlâ'nın muhabbetini kalbin kıymet verdiği bütün diğer şeylere tercih etmektir.

Allahü Teâlâ sevenlerin ve ariflerin İsâr (başkasını nefesine tercih etme) sıfatına sahip olduklarını bildirmiştir. Sevenlerin sıfatı hakkında şöyle buyurmuştur;

“Kendilerine hicret edip gelenleri severler ve onlara verilen şeylerden dolayı kalplerinde bir sıkıntı duymazlar.” ayetin devamında da şöyle buyurmuştur: *“ve (ellerindeki şeylere) kendilerinin ihtiyacı olmasına rağmen muhacirleri kendilerine tercih ederler.”*

Hız Yusuf'u anlatan ayette şöyle buyurulmuştur: *“Kardeşleri dediler ki: And olsun, hakikaten Allah seni bize tercih etmiş.”*

Alimlerden birisi demiştir ki: *“Şüphesiz kalbin dışı, İslam'ın yeridir; kalbin içi ise imanın mekanıdır. İşte Allah'ı sevenlerin sevgi de farklılık göstermeleri, İman'ın İslam'a, Bâtının Zahire üstünlüğünden kaynaklanmaktadır.”*

Basra'da alimlerimiz den birisi *“Kalb”* ile *“Fuad”* in birbirinden ayrı şeyler olduğunu ifade etmiş ve şöyle demiştir: *“Fuat, kalbin ön tarafı ve en hassas yeridir. Kalp ise fuadın aslı olup onun genişleyen yanıdır.”* bir defasında da bu zat şöyle demiştir: *“Kalpte 2 boşluk vardır. Dahilindeki boşluğa Fuâd denir; Burası aklın bulunduğu yerdir. Bâtının da ki boşluğa kalp denir; orada işitme ve görme meydana gelir. Anlama ve müşahede de burası ile gerçekleşir. Burası Ayrıca İman'ın olduğu yerdir.”* Allahü Teala kalbin bu durumu hakkında şöyle buyurmuştur:

“Allah onların kalbine imanı yazdı.”
“Şüphesiz ki, bunda (uyanık bir) kalbi olan ve (Hakk'a) şahid olarak kulak veren kimseler için bir öğüt vardır.”

Halkın İslam'ı sevmesi farz kılınmıştır. Bu farzın edası Allah'ı severek ve ona itaat ederek farzları yerine getirmeye ve yasaklardan kaçınmaya bağlıdır. Yakîn ehli ariflerin muhabbeti ise, Allahü Teala'nın sıfatlarını müşahedeye ve Yüce Zâtın ahlaklarını tanımaya dayalı bir muhabbettir. Halk, alışkanlık ve duyduğunu tekrar ederek ibadet eder; gerçek sevgiye ulaşmış Arifler ise Mevla'yı yüceltmek, sevmek ve onu tazim için ibadet eder. Bu, seçkin kullara tahsis edilmiş bir muhabbettir.

Bu konuda asıl olan şudur: Muhabbet, Mevla'yı tanımaktan ileri gelir. Bu tanıma, genel ve özel olarak iki kısımdır. Özel Marifet ve muhabbet seçkin ariflere, genel marifet ise avâm mü'minlere aittir.

Marifet ehli alimlerden birisi demiştir ki: *“Tevhid Kemal halini bulunca/tam olunca muhabbet de tam olur. Muhabbet gerçekleşince tevekkül tam olur, bundan sonra kulun imanı kemâl'e erer, ibadeti hâlis olur. İşte buna “Yakîn” adı verilir .”*

Fudayl bin İyaz, muhabbetin farz oluşu hakkında şöyle demiştir:

“Sana, Allah'ı seviyor musun? diye sorulursa sükût et. Çünkü; hayır dersin kafir olursun. Eğer evet dersin, gerçekten sevenlerin sıfatına sahip değilsen Allah'ın gazabına uğramaktan çekin.”

Alimlerimiz den birisi demiştir ki: *“Cennette, Marifet ve muhabbet ehlinin derece ve mükafatından daha yüksek bir nimet yoktur. Cehennemde de, muhabbet ve marifet iddiasında olup, onlardan hiçbir şey gerçekleştirmeyen kimsenin azabından daha şiddetli bir azap yoktur.”*

Ondan daha üstün bir Âlimde demiştir ki: *“Muhabbet ve Marifet iddiasında olanlar hariç, bütün makam sahiplerinin bağışlanması ve kendilerine müsâmaha gösterilmesi ümit edilir. Muhabbet ve Marifet iddiasında bulunanlar ise inceden inceye hesaba çekilir; bütün hareket ve düşüncelerinden Allah için, Allah yolunda, Allah ile birlikte ne yaptıklarından, nasıl muamele ettiklerinden sorgulanırlar.”*

Kaynak:

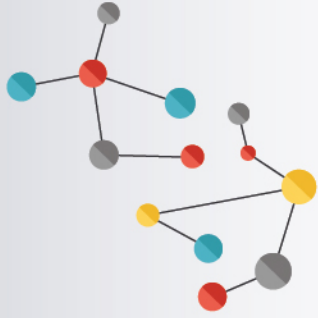
Ebü Tâlib el-Mekkî - (Kütü'l-Kulüb)

Tercüme:Doç. Dr. Dilaver Selvi;

Semerkand yayınları, İstanbul, 2016, s.217-220.

BAĞIŞIKLIK SİSTEMİ

GÜÇLÜ BİR BAĞIŞIKLIK SİSTEMİ

Vücudumuzu yabancı ve zararlı maddelere karşı koruyan sisteme **bağışıklık sistemi** denir.

Bağışıklık sistem vücuda giren ya da temas halinde olan bakteri, virüs, parazitler ve yabancı maddelere karşı kalkan gibi işlev görmektedir.

Vücudumuz savunma sistemi ile donatılmıştır ve vücudu tehdit eden her duruma karşı tepkisini verebilmektedir.

İlk kez vücuda giren mikroba karşı antikor oluşmakta ve tekrar o mikropla karşılaştığında antikorlar hastalıklara karşı bizleri korumaktadır.

Patojen mikroorganizmaların vücuda zarar verebilmesi için deri ve epitel tabakasını geçmesi gerekir. Deri ve epitel tabakasında güçlü savunma hücreleri mevcuttur. Buraların bütünlüğü bozulduğu zaman enfeksiyon ajanları kolaylıkla vücudu istila edebilmektedir. Aldığımız gıdaların üzerinde yada içinde bulunan mikroorganizmaların büyük çoğunluğu mide asidinde ölmektedir. Midenin asit PH sınırı bozulması sonucu patojenler kolaylıkla barsağa geçebilmektedir.

Vücudumuzun yüzeyinde (deri, ağız ve mide barsak sistemi) patojen olmayan normal flora olarak tanımlanan mikroorganizmalar bulunmaktadır. Normal floranın patojenlere karşı koruyucu özelliği vardır. Mide barsak sistemi gereksiz antibiyotik kullanımı sonucu bozularak mikropların vücuda girişi kolaylaşmaktadır.

Yüzeysel savunma bozulduğu zaman vücut patojenlere karşı inflamatuvar cevap oluşturmaktadır. İlk önce oluşan cevap lökositlerdir ve o bölgede kızarıklık meydana getirir ateşe neden olurlar. Bunun amacı vücuda girmeye çalışan enfeksiyon ajanlarını yok etmek yada onların etrafında vücuda zarar vermeyecek bir tabaka oluşturmaktır.

● Bağımsızlık sistemini güçlendirmek için ne yapmak gerekir?

Kışın havaların soğumasıyla hastalıklara yatkınlık arttığından bağımsızlık sistemini güçlendirmek aklımıza gelmektedir. Sadece kışın değil tüm yıl boyunca kendimizi dikkat ettiğimiz zaman hastalıklara daha az yakalanırız.

Beslenmemiz bu planda daha öne çıkmaktadır. Rafine ve zararlı gıdaların tüketilmesi bağımsızlığımızı zayıflatırken, doğal gıdalarla beslenmek daha güçlü bir savunma sistemine sahip olmamızı sağlar.

● Genellikle kışın meydana gelen üst ve alt solunum yolu enfeksiyonlarında aklımıza gelen, direncimizi arttırmak için ne yapmamız gerekir?

Aldığımız gıdalar vitamin ve mineraller açısından zengin olması gerekir.

C vitamini ilk aklımıza gelir. C vitamini vücudumuz tarafından üretilmediği için dışardan alınması gerekir. En doğalı besinlerle almak eğer imkan yoksa doktor tavsiyesinde hap ya da şuruplar kullanılabilir. Cildin kollajen yapması, bağ dokusu, damar ve tendonların yenilenmesi içinde C vitamini gereklidir. C vitamininin suda eriyen bir özelliği olduğu için günlük düzenli olarak alınmalıdır. Bir günde ihtiyaçtan fazlasını aldığınızda gerisi atılmaktadır.

C vitamini demir ilaçların emilimini artırır, yara ve yanıkların iyileşmesini sağlar ve diş eti kanamalarına iyi gelir,güçlü antioksidan olduğu için serbest radikallerin dolaşımını engeller. Kansere karşı koruyucudur, damar sertliği ve kataraktı önlemede faydalıdır,

C vitamini günlük ihtiyaç; 1-6 yaş: 30-50 mg, 7-20 yaş: 60-90mg, 20 yaş üstü: 70 mg

● C vitamini kaynakları 100mg için:

Kırmızı dolmalık biber 190 mg, maydanoz 133 mg, yeşil biber 120mg, Brokoli 90 mg, kivi 90mg, çilek 60mg, portakal 50 mg, limon 40 mg, lahana 37mg, ıspanak 30 mg, greyfurt 30mg, mandalina 27mg, patates 20 mg, kavun 20mg, karpuz 10mg, havuç 10mg.

● A vitamini:

Bağışıklık sistemini güçlendirme yanında kemik gelişmesini sağlar, daha iyi görmeyi sağlar ve gözleri korur, hücre fonksiyonlarını düzenler, antioksidan olduğu için iltihaplanmayı azaltıcı özelliği vardır,cildin parlaklığını sağlar.

Yağda eriyen vitamin olduğu için vücutta uzun süre depo edilebilir.

Günlük A vitamini ihtiyacı 5000 IU tedir.

● A vitamininden zengin gıdalar:

Karaciğer A vitamini açısından en zengin gıdadır. 100 gr hindi karaciğeri 75 000 IU, 1 fincan çiğ dilimlenmiş havuç 21 000IU, 100 gr tatlı patates 18000IU, 1 yemek kaşığı toz kırmızı biber 52000IU, 1 su bardağı kıyılmış kıvırcık marul 6700IU, koyu yeşil yaprakları sebzelerde bol miktarda A vitamini bulunur.

En kaliteli protein kaynağı olan yumurta bağışıklık güçlendirir ve içinde A ve B vitamini demir ve çinko açısından zengindir.

Sarımsak antiviral ve antibakteriyel özelliği sayesinde soğuk algınlığı ve grip açısından koruyucu özelliği vardır. Ezerek ve çiğ olarak tüketildiği zaman daha etkilidir.

Selenyum eksikliğinde bir kısım kanserler artmaktadır. Ay çekirdeği, balık, hindi ve kırmızı et, yumurta, mantar, yulaf, soğan, tahıllar selenyum açısından zengindir.

Zencefil bağışıklık sistemini güçlendirir. 1 bardak kaynamış suya 2-3 dilim zencefil 5-6 dakika demleyip sonra 1 çubuk tarçın ve 1 çay kaşığı bal eklenerek boğaz ağrısına faydası olmaktadır. Kas ağrısı ve öksürüğe de iyi gelmektedir.

Çinko eksikliğinde bağışıklık sistemi hücreleri yeteri kadar çalışmamaktadır. Kırmızı et, kaju, susam tohumu, kabak çekirdeği, badem, yer fıstığı çinko içeren besinlerdir.

● Bağışıklık sistemi neden zayıflar?

Kötü beslenme alışkanlığı ve sağlıksız gıdaların tüketilmesi, kimyasal ajanlar,serbest radikaller, sigara kullanmak, hava kirliliği, radyasyon, bakteriyel ve viral enfeksiyonlar, hijyen kurallarına uymamak. Bu gibi durumlar bazen direk olarak vücudu etkilerken bazende travma, yorgunluk ve vücut direncinin azalması sonucu bağışıklık sistemini zayıflatarak vücuda patojenlerin istilasına izin vermektedirler.

● Güçlü bir savunma sistemi için;

Düzenli beslenin, uykunuz düzenli olsun, stressten uzak durun, meyve ve sebze alımını arttırın, lifli gıdaları tüketin, haftada 2 kez balık tüketin, düzenli olarak probiyotikleri tüketin, probiyotikler antibiyotik ihtiyacını azaltır ve üst solunum yolu yakalanma riskini azaltır.

Bağışıklık sistemi hem hastalıkların oluşmasını önlemede etkilidir hemde oluşan hastalığın kısa zamanda iyileşmesinde etkilidir. Bağışıklık yaşla birlikte zayıflamaktadır. Yeterli vitamin, mineral ve protein alınması, karbonhidrat ve yağ bakımından dengeli beslenme vücudu patojenlere karşı kalkan gibi tutmaktadır. Hazır gıdalardan, gazlı ve şekerli içeceklerden, hamur işlerinden uzak durup, yeşil sebze tüketmek ve taze meyve suları içmek en önemlidir.

İyi işleyen bir bağışıklık sistemi olmayan kişide, hafif enfeksiyonlar dahi çok uzun sürer ve sonrasında ölüme kadar giden ciddi hastalıklara yol açar. İyi bir bağışıklık daha sağlıklı ve uzun ömür sürmenizi sağlar.

Modern hayatta önceki zamanlara göre daha tehlikeli hastalıklar açısından risk altındayız; antibiyotiklere dirençli mikropların olduğu hastane ve kalabalık yerlerde yaşıyoruz. Yeni ve dirençli enfeksiyonların oranı eskiye göre daha fazla atmıştır. Bir enfeksiyonun dünyaya yayılımı seyahat yoluyla eskiye göre daha hızlıdır. Bulaşıcı hastalık yanında diğer öldürücü bir hastalıkta kanserdir. Ülkemizde ölümlerin %40 nedeni dolaşım sistemi hastalıkları, %20 iyi ve kötü huylu tümörlerden kaynaklanmaktadır. Bu oranların düşürülmesi sağlıklı besinleri tüketilmesi ve bağışıklık sistemin güçlü olmasıyla mümkündür.

Hafif bir soğuk algınlığında ilk önceleri ilaçlar faydalı olurken daha sonraları hastalık uzamakta, haftalarca öksürük nöbetler ve baş ağrılarına sebep olmaktadır. Bunun sebebi yetersiz beslenme ve doğal bağışıklık yetersizliğinden kaynaklanmaktadır. Allerjiler, diyet yapılmasına rağmen kilo verememe, eklem ağrıları ve iltihaplar dengesiz beslenme sonucu oluşmaktadır.

Soğuk algınlığı ve grip gibi virüslerin sebep olduğu hastalıklar damlacık yoluyla aynı ortamda olmakla bulaşmaktadır. Bazılarımız hemen hasta olurken bazılarını fazla etkilememekte bunun nedeni ne olabilir? Yeteri kadar sağlıklı beslenmediğinizi söylemenize rağmen neden hastalıklara daha kolay ve sık yakalanmaktasınız? Ya beslenme alışkanlığınız yanlış ya da bağışıklığınızı güçlendiren yiyeceklerden mahrum kalmış olmanızdır. Kalorisi yüksek enerji veren yiyecekler vitamin ve mineralden yoksunsa bağışıklık sistemimize hiç faydası olmaz.

Uzun süre besin eksikliğiyle yaşadığımızda ileriki yaşlarda tamiri mümkün olmayan hücre hasarlarının nedeni olduğu hastalıklara yakalanırız.

Aldığımız gıdalardan büyük çoğunluğu işlenmiş yiyecekler oluşturmaktadır. Bunlar beyaz ekmek, makarna, cips, simit, kurabiye, soğuk tahıl ezmeleri, tatlılar, sıvı yağlar, meşrubatlar, baharatlar, hazır salata sosları. Bu işlenmiş yiyeceklerin raf ömrünü uzatmak için renklendirici ve koruyucular kullanılıp plastik kaplarda saklanır. İşlenmiş gıdalardan vücudumuzu zararlı ajanlara karşı koruyan vitamin, mineral ve fitokimyasallar olmadığından kendimizi hasta etmek ve sadece doymak için yemiş oluyoruz.

Yeşillikler, soğanlar, mantarlar, nar ve tohumlar bağışıklık sistemini güçlendiren ve kansere karşı koruyucu olan gıdalardır. Bunların devamlı ve önemli miktarda yenmesi gerekir.

Kanser bir anda olmaz, oluşum için uzun sürelerin geçmesi gerekir. Bu süreçte kanserleşme durdurulabilir ve hücreler kanserli olmadan önce tamir edilebilir.

Yapraklı lahana, kıvırcık lahana, borkoli gibi yeşil sebzeler ve karnabahar ve şalgam gibi yeşil olmayan

sebzeler koruyucu mikro besinler ve fitokimyasallar içerirler. Doğrama ve ezme ile hücre duvarları yıkıldığı zaman içerinde bulunan kükürt bileşiklerini izotiyosiyanat/İTS'lara çeviren kimyasal bir tepkime meydana gelir. Bu İTS ler bağışıklık güçlendirici ve kanser önleyici özelliğe sahiptir. Bunun yanında iltihap giderir, virüslere karşı direnci yükseltirler, antioksidan ve kanserlerde oluşan yeni damar oluşumunu engellerler. Kanserli hücrelerin vücuda yayılması için angiogenezis denilen yeni damarların oluşması gerekir. Bu engellendiği zaman kanser hücreleri yayılamaz.

Brokoli ve bürüksel lahanası içinde bulunan İTS sülforafen kanserojenlerin DNA'ya bağlanmalarını önler ve hasarlarını etkisizleştirirler. İnsan vücudu enfeksiyonlarla savaşmak ve kanseri önlemek için programlanmış gibidir. Yeşillikler bu etkiye çok iyi bir şekilde yardımcı olmaktadır. Haftada birkaç porsiyon lahana ve brokoli gibi yeşillikler kanser oranlarını azaltmaktadır.

Yeşilliklerin düzenli tüketilmesi - ne kadar çok çiğnerseniz o kadar faydalı besinler ortaya çıkar- kişinin enfeksiyonlara yakalanma oranını azaltır.

Hücreler içinde dış çevremizden sindirdiğimiz eksojen ve hücre metabolizmasının yan ürünü olarak oluşan endojen artık maddeler vardır. Bunlar hücrelere zarar verdiklerinden vücuttan uzaklaştırılmaları gerekir. Endojen olan serbest oksijen radikalleri normal hücrelere zarara neden olurlar. Bunlar hastalıklara ve erken yaşlanmaya neden olurlar. Hücrelerimiz bu radikallere karşı kendini korumaktadır fakat sağlıklı gıdalar bunların işlevsizleşmesine sebep olmaktadır. Yeşillik tüketildiği zaman normal işlevlerini çok iyi şekilde yerine getirirler.

Doğrama, çiğneme, karıştırma ve suyunu çıkarma İTS üretimini sağlar. Çiğnerken hücre duvarları yıkılırken ağızımızda bulunan glukozinolat öncüleri tarafından yapılırlar. Ne kadar çok çiğ yenersen o kadar fayda sağlanır. Günde 2 porsiyon roka, brokoli, kıvırcık lahana, turplar, şalgam, bürüksel lahanası ve diğer lahana türlerini içeren yeşillikler tüketmek en yoğun mikro besin öğeleri olduğundan enfeksiyonlara ve kansere karşı koruyucu etki sağlar.

Mantarlarda virüs ve bakterilere karşı vücudu koruyan bağışıklık destekleyici birleşenler bulunmaktadır. DNA hasarını önlerler ve tümör gelişimini yavaşlatırlar. Mantarlar bağışıklık güçlendirici fitokimyasallara sahiptirler. Yeni damar oluşumunu engellerler. Angiogenezi (yeni damar oluşumu) anne karnında ve normal çocukluk döneminde oluşur. Yetişkinlerde ise yara iyileşmesinde olur, fazla sayıda oluşan yeni damar oluşumları şişmanlık, kanser ve kronik iltihabi durumlarda meydana gelir.

Kanserin kontrolsüz ve hızlı gelişimi bu yayılma olduğundan mantarlar bunu inhibe etmektedir. Bunlar dışında angiogenezi engelleyen besinler; soğanlar, siyah pirinç, tarçın, ayva, nar, omega-3 yağları, turuncgiller, keten tohumu, zencefil, üzüm, yeşil çay, ıspanaki domatesdir. Bunların tüketilmesi aynı zamanda yağ depolanması ve büyümesini engeller.

Soğan, sarımsak, pırasa gibi soğan giller ailesi kansere ve iltihaplanmaya karşı en güçlü ilaçlarımızdan birileridir.

Özet olarak; Sağlıklı mikro besin açısından zengin gıdaları tükettiğimiz zaman vücudumuzda iyi bakteriler çoğalır ve bizi patojenlere karşı korur. Soframızda yeşilliklere daha fazla yer verdiğimizde kendimize hastalıklara karşı korumada en büyük iyiliği yapmış oluruz. Güçlü bir bağışıklık sisteminiz olduğu zaman daha sağlıklı bir ömür sürer ve daha uzun yaşarız. Peygamberimiz (s.a.v) bir hadisi şerifinde şöyle buyurmaktadır:

“Kuvvetli mümin, zayıf / güçsüz müminden daha iyi, daha üstün ve Allah’a daha sevimlidir.” (Müslim, Kader, 34; İbn Mace, Zühd, 4168)

ALTIN ORAN ve FIBONACCI SAYILARI

0 1 1 2 3 5 8

ALTIN ORAN ve FIBONACCI SAYILARI

Altın oran, özellikle çeşitli bilim dallarında, mimari ve sanatsal alanlarda yararlanılan, belirli bir tutarlılık üzerine kurulu parçalar arasındaki uyumu yansıtan geometrik ve sayısal değerlere verilen isimdir. İlk kez Mısırlılar ve Yunanlar tarafından mimari yapılarda, heykellerde ve diğer sanatsal alanlarda kullanılmıştır. Temel olarak bölünen bir bütünü yan yana getirilen iki parçasının diğer büyük parçayı oluşturması prensibine dayanır ve altın oranın sayısal değeri 1.618'dir. İtalyan matematikçi Fibonacci de altın orana uygun olarak dizilen sayılar topluluğunu keşfetmiştir ancak bunu altın oranın farkını bilerek yapıp, yapmadığı tam olarak bilinmemektedir. Fibonacci bir problemi araştırırken birbiri ile ilişkili sayı dizisi bulmuştu. İtalyan matematikçinin adı ile anılan Fibonacci dizisinin özelliği; kendinden önceki iki ardışık sayının toplamının, kendisinden sonraki sayıya eşit olmasıdır. [1-3,5]

0,1,1,2,3,5,8,13,21,34,55,89,144,233,377,610,987....

$$0+1=1,$$

$$1+1=2,$$

$$1+2=3,$$

$$3+2=5,$$

$$5+3=8...$$

Fibonacci dizisindeki ardışık 2 sayının oranı sayılar büyüdükçe Altın Oran'a (1.618) yaklaşır.

π

$$\frac{1}{1} = 1, \quad \frac{2}{1} = 2, \quad \frac{3}{2} = 1.5, \quad \frac{5}{3} = 1.6666, \quad \frac{8}{5} = 1.6, \quad \frac{13}{8} = 1.625, \quad \frac{21}{13} = 1.6153$$

Peki nedir Fibonacci Sayıları, yüzyıllardır bu kadar önemli yapan ve bu makaleye konu olmasını sebebi nedir? Altın oran ve Fibonaccisayıları arasındaki bağlantı nedir?

1. Altın oran sayısı olan 1.618 sayısının önemli bir sayı olmasıdır.
2. Sayı dizinin elemanlarının doğada karşımıza çıkmasıdır.
3. Bu sayı dizisinin, sayılar teorisinde farklı birçok kullanımı olmasıdır.

Şimdi çoğu insan için karmaşık gelen bu 3 maddeyi biraz daha anlaşılır bir dille ifade edip açıklayalım;

Altın Oran'ı eski Mısırlılar ve Yunanlılar bulmuşlardır. Birçok mimari yapıda kullanmışlardır. Basit anlamıyla altın oran; bütünlük parçaları arasında olan geometrik ve sayısal bir oran bağlantısıdır. Altın Oran'ı kare kullanarak basit bir şekilde anlamaya çalışalım;

Şekiller üzerinde adım adım değişikliği göstermek amacıyla her yapılan yeni işlemi farklı renklerle gösterelim. Bu şekilde her adımda hangi noktaya gideceğimizi görelim; [4]

Altın Oranı geometrik anlamda inceledik, peki altın oranı günlük yaşamda nerelerde görebiliriz?

Öncelikle bir kare seçelim

İki eş parçaya bölerek 2 eş dikdörtgen elde edelim

Dikdörtgenin köşegenini çizelim (sarı renk) ve bu köşegen yarı çap olacak şekilde çizdiğimiz daireyi alta kadar uzatalım

Yanda gördüğümüz mavi dikdörtgen Altın Dikdörtgen olarak adlandırılır. Uzun kenarının kısa kenarına oranı = Altın oran

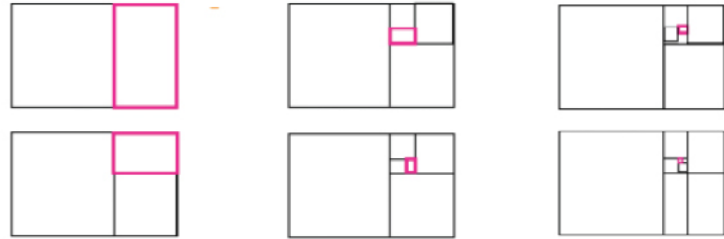
Karenin taban uzunluğunun (A) büyük dikdörtgenin taban uzunluğuna (C) oranı da Altın Oran'dır.

$$\frac{A}{B} = 1.6180339 = \text{Altın Oran}$$
$$\frac{C}{A} = 1.6180339 = \text{Altın Oran}$$

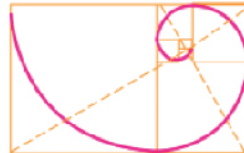
İşte şimdi Dünya'yı etkileyen özelliğine geldik bu dikdörtgenin;

Bu dikdörtgenden her çıkardığımız kareden sonra kalan dikdörtgen Altın Dikdörtgendir. Yani;

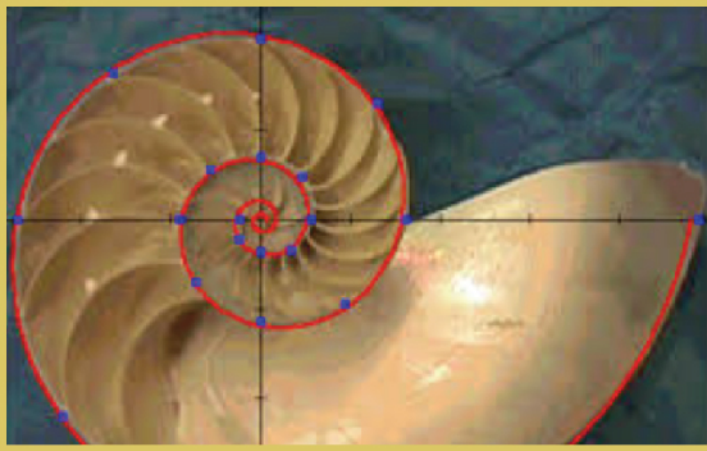
Uzun Kenarının Kısa Kenarına oranı = Altın oran = 1,6180339

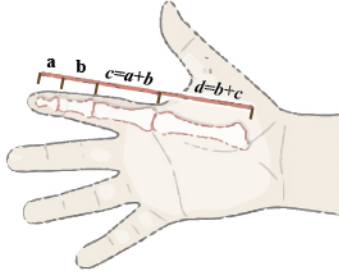
Yukarıda kareler çıkarılarak elde edilen tüm dikdörtgenler (pembe renk) Altın Dikdörtgenlerdir.

Altın Dikdörtgenin karelerinin kenar uzunluklarını yarıçap alan bir çember alan bir parçasını her karenin içine çizersek; ALTIN SİRAL

İstiridye, salyangoz gibi canlıların kabuklarında, insan vücudundaki uzuvlar ve organlarda, DNA'da, uzayda ve daha birçok farklı alanda altın orana rastlamak mümkündür. Örneğin; insan elindeki ilk 2 parmak boğumunun toplam uzunluğu 3. boğumun uzunluğuna eşittir veya iki ayağın toplam ölçüsü insanda yerden diz bölgesine kadar olan kısmın ölçüsüyle aynıdır. Başın üst kısmından boynun bitimine kadar olan ölçü iki kez alt alta dizildiğinde ortaya çıkan ölçü tam olarak kişinin vücudundaki merkez olan karın kısmına denk gelmektedir. Akciğerde ise asimetrik şekilde gelişen kısa bronşların toplamı uzun bronşa eşittir. Salyangoz kabuğundaki ve uzay boşluğundaki spiral şekli de içten dışa doğru olmak şartıyla bu oranın kıstaslarına uymaktadır. [1-3,5]

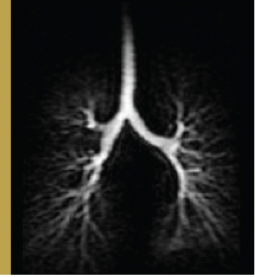
İnsanın İşaret Parmağı:

Bir insanın işaret parmağı (normal standartlardaki parmaklar için geçerli) her bir bölümü bir önceki bölüme oranı fibonacci sayısını veriyor. Soldaki renkli çizgiler altın oranı göstermektedir.[4]

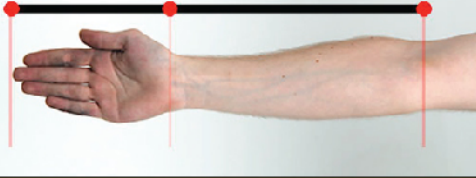
Akciğerler:

Akciğeri oluşturan bronş ağacının görülen en belirgin özelliği asimetrik olmasıdır.

Soluk borusu, biri uzun (sol) ve diğeri de kısa (sağ) olmak üzere iki ana bronşa ayrılır. Kısa bronşun uzun bronşa olan oranının yaklaşık olarak 1/1.618 değerini verdiği saptanmıştır.[4]

1 : 1.618 (approx!)

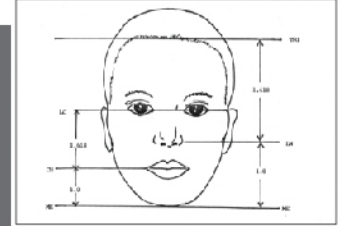
Kollar:

Kolumuzun üst bölümünün alt bölüme oranı altın oranı verir.

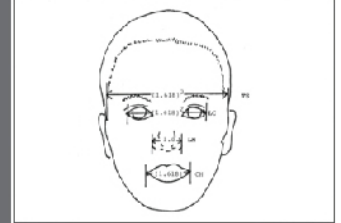
Bir bitkinin sapındaki yaprakların, bir ağacın dallarının düzeninde her zaman altın oran kuralı vardır. Yapraklardan biri başlangıç noktası olarak alındığında, bundan başlayarak yukarıya doğru (aşağıya doğru da olabilir) sayılırsa (aynı hızda birden fazla yaprak olabileceği düşünülürse dönme işlemi yapılabilir) farklı bitkiler için farklı sayılar bulunabilir ancak bunların tek ortak özellikleri fibonacci sayıları olmalarıdır. Bir papatyanın yaprak sayılarının da 21,34,55,89 yani fibonacci sayılarını verdiği bilinir. [1,4]

Yüzde dudak bitimleri ile, göz bebekleri aynı çizgide olduğu takdirde altın oranı oluştururken bu çizginin tam ortası burnun ucuna denk gelmektedir.

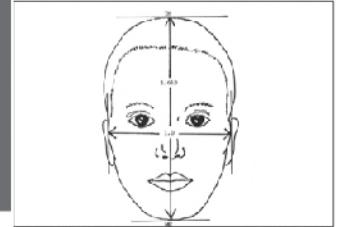
Kulaklar arasındaki mesafe, gözle üst dudak arasındaki, burnun altı ile çene arasındaki mesafe altın oran içermektedir.[4]

Vertical proportion

Horizontal proportion

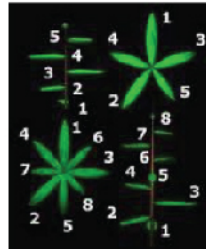

External proportion

Çam Kozalağı

Çam kozalağındaki taneler kozalağın altındaki sabit bir noktadan kozalağın tepesindeki başka bir sabit noktaya doğru spiraller oluşturarak çıkarlar. Eğrinin eğrilik açısı altın orandır.

Tütün Bitkisi;

Tütün Bitkisinin yapraklarının dizilişinde bir eğrilik söz konusudur. Bu eğrilik tanjantı altın orandır. Tütün Bitkisindeki eğrilik tanjantı altın orana eşittir.

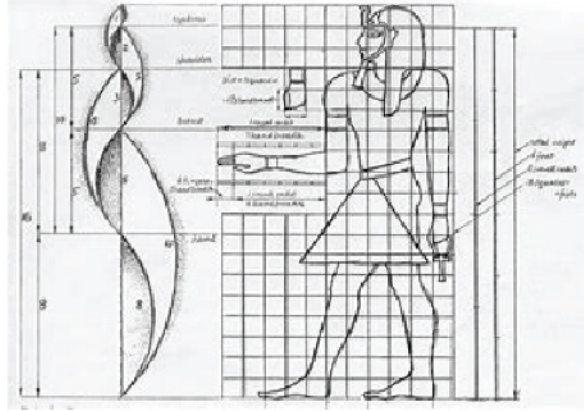
Tüm bunların şaşırtıcı sonuçlarını gördükten sonra; Altın Oran'ı sanatta ve mimaride oldukça fazla görmekteyiz. Aynı zamanda resimde, müzik notlarında, şiir, ekonomi gibi birçok alanda altın oran bulunmaktadır.

Mısır Piramitleri

Her bir piramittin tabanının yüksekliğine oranı altın oranı vermektedir. Keops Piramidi'nin kare şeklindeki tabanının ölçüsü ile üçgen şeklindeki yüzeyine uygun bir yuvarlak çizildiğinde bu yuvarlığın büyüklüğü birbirleri ile eşit olmaktadır.[4]

Leonardo da Vinci'nin 1492 yılında tamamladığı insan vücudundaki altın oranları gösteren Vitruvius Adamı isimli çalışmasıdır. Leonardo da Vinci'nin günlükleri arasında, aldığı notların yanında bulunan bu çizim iç içe geçmiş kolları ve bacakları açık ve kapalı olmak üzere çıplak bir adamı tasvir ediyordu. Çizimdeki vücut çeşitli sayısal değerlerle, geometrik şekillerle eşleştirildiğinden dolayı Leonardo da Vinci'nin "İnsanın Oranları" adını verdiği bu çizim insanı ve doğayı, aralarındaki uyumu keşfetmeye çalışan bir eser olarak tanımlanmaktadır. [4]

Bu oranın doğadaki canlılarda ve yapılarda var olduğu keşfedilmeden önce sırası ile ilk olarak Mısır'da özellikle Keops Piramidi'nin yapısında kullanılmıştır. Daha sonrasında Antik Yunan Döneminde heykellerin gerçeğe daha uygun olması amacıyla bu orandan yararlanılmıştır. Rönesans döneminde de tablolarla tasvir edilen insanların ve diğer içeriklerin gerçeğe örtüşmesi amacıyla altın orandan faydalanılmıştır. Ardından altın oranın geometride de var olduğu keşfedilmiştir. Başta beşgen, yıldız ve üçgen şekli olmak üzere birçok şekilde bu oran mevcuttur hatta 1,618 ölçüsüne dayanan dikdörtgen ve üçgen şekilleri altın üçgen ve altın dikdörtgen olarak anılmaktadır.

Altın üçgende tıpkı Fibonacci diziliminde olduğu gibi iki üçgenin toplam ölçüsünün bir sonraki üçgeni oluşturması şartı ile iç içe geçen üçgenlerin üst kısımlarından dışarıya doğru çizilen spiral şekli bize altın oranı vermektedir. Altın dikdörtgeni çizim şekli ise şu şekildedir: bir kare şekli çizilir, kenarlardan tekinin orta noktası karşındaki köşelerden biriyle birleştirilir, meydana çıkan doğru yarıçap varsayılarak çizilecek çember ile dikdörtgenin yüksekliği oluşmuş olur. Diğer kenarlar da aynı şekilde tamamlandığı takdirde altın dikdörtgen elde edilmiş olur. Keops Piramidi ile benzerlikler gösteren Kepler Üçgeni ve Pentagram olarak bilinen çizimleri içten birleştirilmiş şekilde çizilen, güzelliği, estetiği ve şansını simgeleyen yıldız şekli de birçok farklı alanda kullanılan bir simgelerdir ve her iki şekil de altın oranla uyumlu geometrik şekillerdendir. [1-3,5-6]

Dünyanın altın oran noktası, Dünyanın altın oranı merkezi Mekke'dir bu iddia güçlü bir iddia olduğu kadar bilimsel açıdan çok kuvvetli delillere sahiptir. İnsanlar dini inanış ve kabullerden ziyade bilimsel veriler ve ispat istemektedirler. Dünyanın altın oranı matematik ve sanat alanında, bir bütünü parçaları arasında gözlemlenen uyum açısından etkin boyutları verdiği düşünülen geometrik ve sayısal bir oranla bağlantısı olduğu bilinir.

Eski çağlarda Mısırlılar ve Yunanlılar tarafından sanatta ve mimaride kullanılan bu altın oranı uygun biçimde bölünmek istenilen bir doğru parçasının uygun şekilde iki parçaya ayırmak gerektiğinde kullanılır. Bu doğru öyle bir noktadan bölünmelidir ki büyük parçanın küçük parçaya oranı bütün doğru oranına eşit olmalıdır. Bu oran doğal olan ve gözümüze mükemmel görülen her şeyde karşımıza çıkmaktadır.

Altın oranın tarihte ilk ne zaman ilk ne zaman keşfedildiği tam olarak bilinmemektedir. Lakin tarih boyunca birçok defa yeniden keşfedilmiş olasılığı yüksektir. Mısırlılar Keops Piramidinin tasarımında pi oranının ve altın oranını kullanmışlardır.

Eserlerinde sürekli olarak bu orana bağlı kalan Leonardo Da Vinci mükemmel yakalamıştır. Bu oranı sürekli kullanan Leonardo Da Vinci altın oran cetvelini icat etmiştir.[1-3,5-6]

Dünyanın altın oran noktası Mekke denilmektedir. Mekke şehrinin kuzey kutup noktasına olan uzaklığı (7.631,68 km) ile güney kutup noktasına olan uzaklığının (12.348,32 km) oranı tam olarak 1.618 sayısını verir. Bu oran altın oranıdır. Ayrıca günümüzde tüm dünyanın ortak yer belirleme yeri olan enlem boylam haritasına göre Mekke'nin gün dönümü çizgisini doğu uzaklığı ile batı uzaklığı birbirine altın oranını vermektedir.

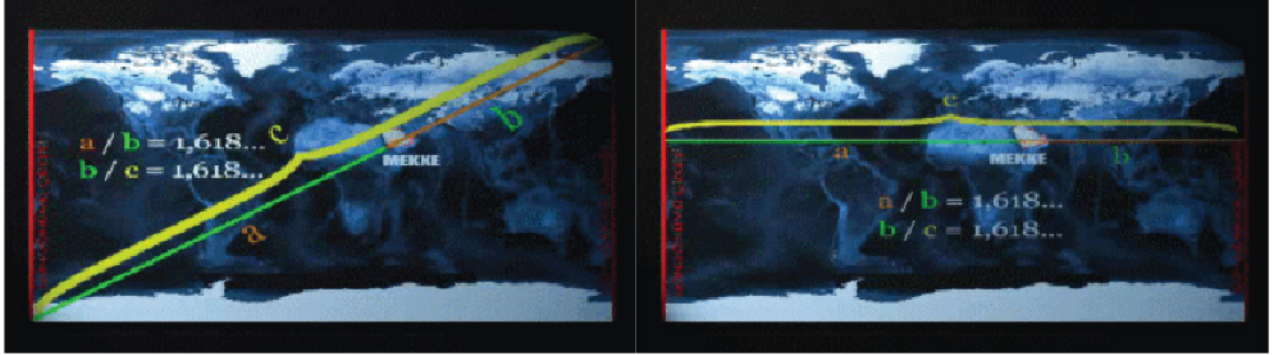
Günümüzdeki tüm harita sistemlerinde bu nokta Mekke şehri sınırlarına çıkmaz. Kabeyi içine alan Mescid-i Haram bölgesi içerisinde kalır. Bunu sizde Google Earth programı ile hesap makinesi yardımıyla kendiniz test edebilirsiniz. Yapılan araştırmalar gösteriyor ki deniz yerine karaya düşümü açısından Dünyanın altın oran noktası Mekke'dir. [6]

Kutsal kitabımız Kur'an-ı Kerim'de Mekke'nin kutsallığından bahseden tek bir ayet bulunur. Bu ayet Al-i İmran suresi 96. ayetidir. *“Şüphesiz, insanlar için kurulan ilk ibadet evi, elbette Mekke'de, âlemlere rahmet ve hidayet kaynağı olarak kurulan Kâ'be'dir.”* Ayet toplam 47 harften oluşmakta ve sadece tek bir yerinde Mekke ismi geçmektedir. Bu kelime dahil ayetin başından itibaren 96 harf vardır. İşlem yapıldığında altın oranı ortaya çıkar. 1 harf eksik veya fazla olsa bu oran oluşmaz. Kur'an-ı Kerim'de geçen bu oran tesadüf olamaz. Dünyada yaşayan en küçük yapılardan biri olan DNA'da, insan uzuvlarında, deniz kabuklarında saymakla bitiremeyeceğimiz en küçük varlıktan en büyük varlığa kadar altın oran görülür. [6]

Mantıklı düşünmek gerekirse tarih boyunca milyarlarca insanın yöneldiği bu noktanın koordinatlarında bir oranı yansıtmasını akla uzak olmaması gerekir. Hatları ley bakımından incelemek gerekirse ley hatları denilen pozitif enerji akım hatlarının üzerinden halan yoğun şekil araştırmalar yapılmaktadır. Bu araştırmalar neticesinde dünyanın bedeni içindeki pozitif enerji hatlarının kesiştiği enerji santrali gibi yayın yaptığı en önemli noktanın Kabe ve bunun uzantısı içerisinde olan Arafat dağı bilimsel olarak tespit edilmiştir. Bu enerji hatlarının bu noktada kesişmesi sonucunda öyle bir pozitif enerji ortaya çıkmaktadır ki Mescid'i Haram bölgesine giden insanların beyinleri etkilenip muazzam derecede güçlü bir faaliyet içerisine girmektedir. [6]

Peygamber efendimizin bir hadisinde: *“Başka yerlerde sadece fillerinizden mes'ulsünüz, Harem'i şerifte ise düşüncelerinizden mes'ul olursunuz.”* Müslüman alimler bunu şöyle açıklamaktadır. Harami şerifte beynin aldığı güçlü enerji sebebiyle düşünceleri dahi fiil düzeyindeki bir güçle ruha yüklemesi gösterilmelidir. [6]

Başka bir örnek vermek gerekir ise Peygamberimiz(S.A.V) Medine'ye geldiğinde herkes kendi evinde kalması için teklifte bulunur. Hz. Muhammed (S.A.V) kendisi yer seçimini devesine bırakır. Deve serbest bırakılır, bırakılmaz Eytüp sultan hazretlerinin evinin önünde durur. Peygamber efendimiz (S.A.V) sahabenin evinde kalmaya karar verir. Her kez normal olarak Peygamber efendimizin kimseyi kırmamak için yaptığını düşündür. Aslında işin gerçeği pozitif enerji titreşimlerini en iyi algılayan hayvanların başında gelen devenin bölgede en yüksek pozitif akımını bulması için bırakılmış olması gerçeğidir. Bilimsel ve inanç odaklı her nasıl düşünlülecek olursa olsun her hesaplama dünyanın altın oran noktası Mekke olduğunu işaret etmektedir. [6]

DIPNOTLAR

1. GENELLEŞTİRİLMİŞ k-FİBONACCI VE k-LUCAS SAYILARININ YENİ BİR AİLESİ, Ayşe ATALAY, YÜKSEK LİSANS TEZİ, SELÇUK ÜNİVERSİTESİ FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ, 2013
2. <http://mathworld.wolfram.com/FibonacciNumber.html>
3. <http://mathworld.wolfram.com/LucasSequence.html>
4. <http://www.bilgiustam.com/fibonacci-sayilari-ve-altin-oran-nedir>
5. Vajda S., 1989, FibonacciandLucasNumbersandThe Golden Section, EllisHorwood Limited, Chichester, England.
6. <https://indigodergisi.com/2014/03/dunyanin-merkezi-burasi-mekke/>

es-Selâm

وَاللَّهُ يَدْعُو إِلَى دَارِ السَّلَامِ وَيَهْدِي مَنْ يَشَاءُ إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ

Allah, esenlik yurduna çağırır ve dilediğini doğru yola iletir.

(Yûnus, 10/25)

اللَّهُمَّ أَنْتَ السَّلَامُ وَ
مِنْكَ السَّلَامُ تَبَارَكْتَ
يَا ذُلْجَالِ وَ لَاكْرَامِ

Allah'ım!
Sen Selâm'ın ve
selâmet de sendendir.
(Hadis- Şerif, Müslim,
Mesâcîd, 135-136)

لا تقولوا السلام على الله
فان الله هو السلام

Allah'a selâm olsun demeyin.
Çünkü Allah'ın kendisi Selâm'dır.
(Hadis-i Şerif, Buhârî, Ezân, 150)

السَّلَامُ

لَهُمْ دَارُ السَّلَامِ
عِنْدَ رَبِّهِمْ وَهُوَ وَلِيُّهُمْ بِمَا
كَانُوا يَعْمَلُونَ

Rableri katında selâm yurdu
(cennet) onlarındır.
Allah, yapmakta oldukları
şeylerden dolayı onların
dostudur.
En'am: 6/127

يَهْدِي بِهِ اللَّهُ مَنِ
اتَّبَعَ رِضْوَانَهُ سُبُلَ السَّلَامِ
وَيُخْرِجُهُم مِّنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ
بِإِذْنِهِ وَيَهْدِيهِمْ إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ

Allah, onunla rızası peşinde
olanları selâmet yollarına iletir
ve onları izniyle, karanlıklardan
aydınlığa çıkarıp kendilerini
dosdoğru bir yola iletir.

Maide: 5/16

هُوَ اللَّهُ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ
الْمَلِكُ الْقُدُّوسُ السَّلَامُ الْمُؤْمِنُ الْمُهَيْمِنُ
الْعَزِيزُ الْجَبَّارُ الْمُتَكَبِّرُ سُبْحَانَ اللَّهِ عَمَّا يُشْرِكُونَ

O, kendisinden başka hiçbir ilâh
bulunmayan Allah'tır.
O, mülkün gerçek sahibi, kutsal
(her türlü eksiklikten uzak), barış ve
esenliğin kaynağı, güvenlik veren, gözetip
korumayan, mutlak güç sahibi, düzeltip
ıslah eden ve dilediğini yaptırان ve
büyüklükte eşsiz olan Allah'tır.
Allah, onların ortak
koştuklarından uzaktır.

Haşr: 59/23

ES-SELÂM

"Ey her türlü ayıplardan, kusurlardan ve eksikliklerden berî olan, yarattıklarını afet ve belalardan kurtararak onlara selâmet veren, esenlik ihsân eden."

Bir işten kurtulmak, ayıp, âfet, noksanlık, acizlik, hastalık vb. şeylerden berî olmak anlamındaki "s-l-m" kökünden türeyen "Selam"; Allah'ın sıfatı olarak; insanlara âriz olan ayıp, kusur, eksiklik, âfet, hastalık, acizlik, ölüm vb. şeylerden berî olan; yaratıklarını âfet ve belalardan kurtaran, onlara selâmet veren, zulmetmeyen, kendisinden selâmet umulan, güven arayanları güvene erdiren demektir.¹

O Allah(cc) ki Selâm olandır. Yani her türlü eksiklik, acz ve kusurdan, yaratılmışlara özgü değişikliklerden ve yok oluştan münezzehe olan. Selâmetin kaynağı olup esenlik veren² bir kudret, güçtür.

Selam ismi Haşr suresindeki ayette (59/23) altı ilahi isimle birlikte ve kuddüs ile mü'min arasında zikredilmiştir. Bunun dışında "kurtarmak, esenlik vermek" manasında fiil kalıbıyla Allah'a nisbet edilmiş. Yasin suresinde (36/58) Cenab-ı Hakk'ın cennet ehline doğrudan veya melekler vasıtasıyla selam vereceği belirtilmiştir. İbnü'l- Cevzî, Kur'an'da geçen "sübülü's-selam" ile "darü's-selam" terkiplerindeki selam kelimesinin Allah'ın ismi olarak yorumlanabileceğini söylemişse de (Nüzhetü 'alayin, s. 356) bu telakki itibar görmemiştir. Saffat suresinin bazı ayetlerinde (37/79, 109, 120, 130.) Hz. Nuh, İbrahim, Musa, Harun ve İlyas'a, 181. ayetinde bütün resullere Allah'ın selamı nisbet edilmiştir. Bunun yanında müminlerden Allah'a arzedilen selam ve teslimiyet on beş kadar ayette yer almaktadır.³

Abdullah b. Mes'ud'un naklettiğine göre Resulullah'ın arkasında namaz kılan sahabiler tahiyat otururken ilk zamanlar da "Allah'a kullarından selam olsun. falana falana selam olsun" anlamında ifadeler kullanıyordu. Bundan haberdar olan Hz. Peygamber, 'Allah'a selam olsun' demeyin, Allah selamın kendisidir, fakat siz şöyle söyleyin" buyurmuş ve bilinen Tahiyat duasını öğretmiştir.⁴

Namazdan çıkış selamının ardından okunan ve "Allahümme ente's-selam ve minke's-selam" diye başlayan ta'zim ifadesinde selam hem Allah'ın ismi olarak zikredilmekte hem de selâmetin O'ndan geldiği belirtilmektedir.⁵

Bazı alimler ve mutasavvıflar, selamın bir manasının da müminlerin Allah'ın azabından emin bulunması şeklinde olduğunu söyler.⁶

Gazzali selam isminin içeriğini incelerken sözü edilen manaya işaret etmiş. Ebu Bekir İbnü'l-Arabî de bu manaların selamın muhtevasını oluşturduğunu belirtmiştir.⁷ Kadı Abdülcebbar ise kelimenin aslında masdar olduğunu göz önünde bulundurarak "selâmet veren" manasının mecaz özelliği taşıdığını ileri sürmüştür.⁸

Kuşeyri'ye göre selam isminden kulun alabileceği nasip, onun selim bir kalple mevlasına ulaşmasıdır. Selim kalp kin, hıyanet, kötü niyet ve hasedin bulunmadığı bir ruhi ve ahlaki yapı demek olup buna sahip bulunan kimse bütün Müslümanlara karşı iyi niyet besler. hissettiği kötü duygular sebebiyle onları değil kendini suçlar.⁹ Gazzali, benzer bir yorum yaptıktan sonra kişinin selim kalp ile rabbine kavuşabilmesi için fikri yeteneklerinin ters yüz olmamasının şart olduğunu belirtir. bunun da ancak aklın daima nefse hakim kılınmasıyla gerçekleşebileceğini söyler.¹⁰ Ali, samed, kuddüs ve mü'min isimleriyle anlam yakınlığı içinde bulunan selam "acz ve eksiklik niteliklerinden münezzehe olan" manasıyla zatî-selbi, "esenlik veren, zulmünden emin olunan" manasıyla fiili isim ve sıfatlar içinde yer alır.¹¹

Selam ismi, halkın tamamına yönelik olan bir isimdir, bir emirdir. Kimilerine göre de has bir durumdur. Genel bir hak olması itibarıyla Hak selam, herkesi kapsar. Bu manada herkes için geneldir. Bir diğer yönden de sadece amel işleyenlere göre bazılarının özgü bir durumdur. Bu bakımdan selam, bir kuvvettir, bir güçtür ki, zayıf olanların onu gerçekleştirmeleri mümkün olmaz.¹²

Selâm, Müslüman olmak isteyen her bir kimse için genel bir adrestir. Selâm, aynı zamanda Yüce Allah'ın kendilerini yönlendirip Müslüman olmuş olanlar için de özel bir adrestir. Bu itibarla Selâm isminin temelinde tahsis değil genellik vardır. Ancak iradenin devreye girmesi halinde, tahsis genellikten önce gelir. Selam Yüce Allah'ın isimlerinden bir isimdir. Selâmete ermenin de kaynağı ve temelidir. Cennet ehli için de eman ve güvence anahtarıdır.¹³

Ya Rabbi! Bizleri cennetine selâm, esenlik, güven ve huzurla giren kullarından eyle. Bizleri her türlü dünya afetinden, sıkıntılardan, musibetlerden berî eyleyerek selâmete ulaştır.

DİPNOT:

1- Neseefi, VI, 234; Hâkim, VI, 234; İsmail Karagöz, Ayetler ve Hadisler Işığında Allah'ın İsim ve Sıfatları Esâmî-i Hüsnâ, 3. Baskı, Ankara: Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları, 2016, s.312.
2- Ragıb el-İsfahânî, el-Mürîredat, "slm" md.; Lisânü'l-Arabî, "slm" md.; Kamus Tercümesi, "slm" md.
3- Bekir Topaloğlu, "Selâm", Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi (DİA), 2009, C.36, Ankara: Türkiye Diyanet Vakfı, s.341.
4- Buhârî, "Er'au", 150; Müslim, "Salar", 55-58.
5- Müslim, "Mesacid", 135-136; Ebu Davud, "Vitr", 25; Tirmizî, "Salar", 108.
6- Maricidi, s. 51; Harâbi, s. 41; Kuşeyri, s. 28.

7- el-Makşadî'l-esna, s. 73-74; el-Emmedî'l-akşâ, vr.51b
8- el-Mıgnâ, MCC2, s. 212-213.
9- Kuşeyri, et-Tabbir fi't-tezkir (aşr. İbrahim Beyyüm), Kahire 1968, s. 28-29.
10- Gazzali, el-Makşadî'l-esna (Fazlûh), s. 40, 73-74, 172-173.
11- Topaloğlu, Selâm, Dia, s.341-342.
12- Hüseyin Akıl, Esma-i Hüsnâ şerhi, Hamîdullah Üslan (çev.), İstanbul: Ravza Yayıncılık, 2014, s.96.
13- Akıl, Esma-i Hüsnâ Şerhi, s.99.

Hakk'ın sâdık yâri oldu Mustafa
Hem velîler sertâcıdır Mustafa
Aşıkların mihmânıdır Mustafa
Dost bağına ulaştırır Mustafa

Leyl-u nehar ezber okur Kur'an-ı
Mevlâsından aldı kutsi fermânı
Kalbi, ruhu nurânidir nurâni
Hû sırrına ulaştırır Mustafa

Ümmet için nice çekti belayı
Çıkarmıştır hem kalbinden sivâyı
İhraz etti Velâyet-i Kübrâyı
Dertlilerin dermanıdır Mustafa

Cümle pirlere sana destûr verdiler
Sâdıkâne çalış durma dediler
Şeş cihetten gülbankını çaldılar
Çürükleri hem sağ eder Mustafa

Hakk'dan gayri kimse seni ne bilsin
Arayanlar aşkı kalbinde bulsun
Tutanlar yed'ini Hakk ile olsun
Ab-ı hayat peymânesi Mustafa

Erenler şehrinde dünyaya geldin
Aşk ile Mevlâyı zikredip gezdin
Nefs-i Emmare'ye zülfikâr vurdun
Mahlasındır senin Kars-i Mustafa

Tarik-i cehriden açtın meydanı
Hû deyu hû deyu buldun mevlayı
Ğavsul-Azam oldu piri penâhı
Muhammed'in dördânesi Mustafa

Hayri Baba seni candan severdi
Zâhir bâtın ruha nazar ederdi
On iki tarikten icazet verdi
Velayet bağının gülü Mustafa

Selim bu kelimeler Hakk'tan gelmiştir
Ebu'l-Muhsin sana destûr vermiştir
Aşıkların kalbi ruhu yanmıştır
Dost yolunda bağı yanık Mustafa

Hakk'ın Sâdık Yâri MUSTAFA

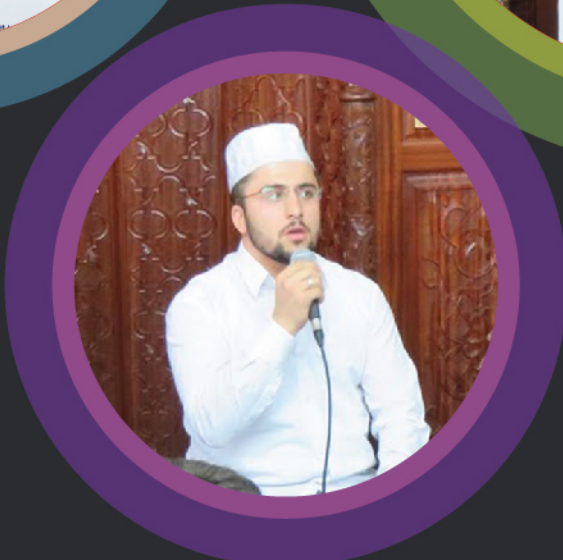
HÂFİZ
MUSTAFA UZGUR
EN GÜZEL
HÂFIZLARI ile
ANILIR

2018 Yılı Hâfız Mustafa Uzgur Hocaefendimizin vefatının 4. Sene-i Devri ve Hâfızlık İcazet Programı

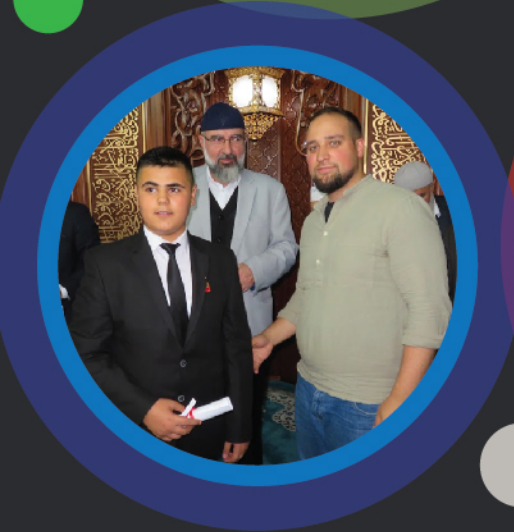
Hâfız Mustafa Uzgur Rahmetullahi Aleyh Efendimiz Hz. Vefatının Sene-i Devriyesi ve Hâfızlarımızın icâzet merasimi programımız vakfımızın merkezî Hafız Mustafa Uzgur Külliyesinde, Esenyurt Müftümüz Abdulcelil Çakar Hocamız ve Yurt içi, yurt dışından gelen ortalama 6-7 bin misafirlerimizin yoğun katılımları ile 21 Ekim pazar günü coşku içerisinde gerçekleşti.

Sene içerisinde Hafız Mustafa Uzgur Erkek Kur'an Kursumuzdan 11 Öğrencimiz hafızlıklarını başarı ile tamamlayıp diplomalarını almaya hak kazanmıştır. Hafız Mustafa Uzgur Kız Kur'an Kursumuzda ise 1 Öğrencimiz hafızlığını başarı ile tamamlayıp diplomasını almaya hak kazanmıştır.

Öğrencilerimizin Diploma ve hediyeleri başta Kâmil Uzgur Hocamız olmak üzere, İlçe Müftümüz Abdulcelil Çakar hocamız ve Türkiye'mizin çeşitli illerinden vakıf temsilcilerimiz tarafından takdim etmiştir.

"Dünyaya raġbet
gösterme ki, Allah seni
sevsin; insanların ellerinde
bulunana (nimet ve imkânlar)
raġbet etme ki, onlar (da)
seni sevsin."

Hadis-i Şerif
İbn Mâce, Zühhd, 1.

ÖZGÜR
YARDIMLAŞMA
DOSTLUK VE EĞİTİM
VAKFI

www.ozgurvakfi.org

[ozgurvakfi/youtube.com](https://www.youtube.com/ozgurvakfi)

[ozgurvakfi/facebook.com](https://www.facebook.com/ozgurvakfi)

[ozgurvakfi/instagram.com](https://www.instagram.com/ozgurvakfi)